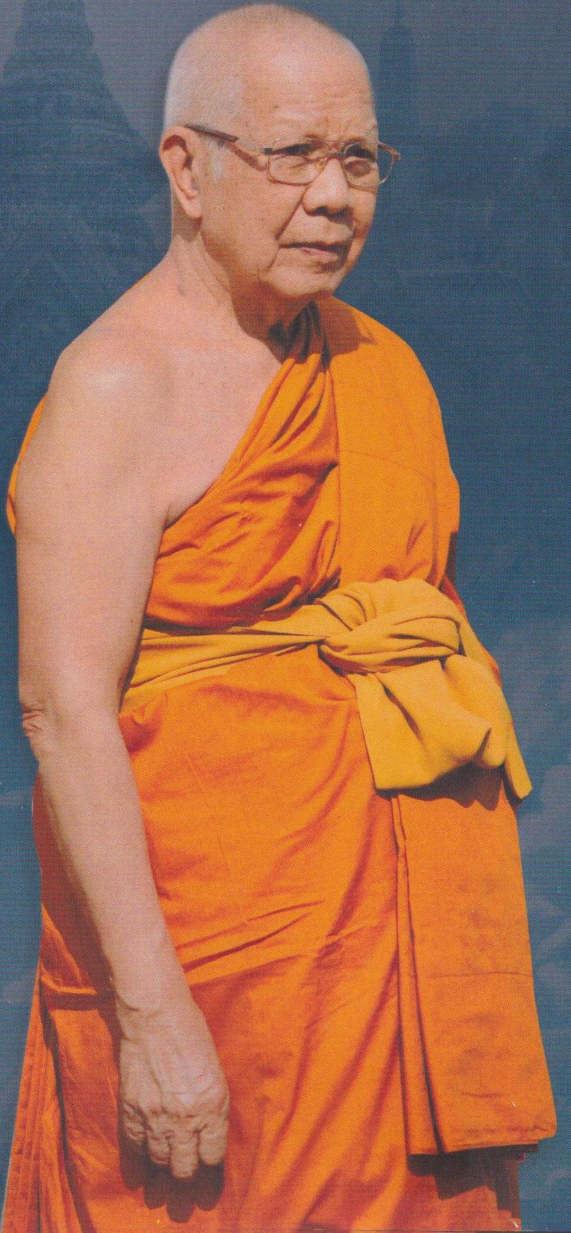
อายุวัฒนมงคล ๘๐ ปี

พระพรหมวัชรเมธี

(สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๗)

เจ้าคณะภาค ๗ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

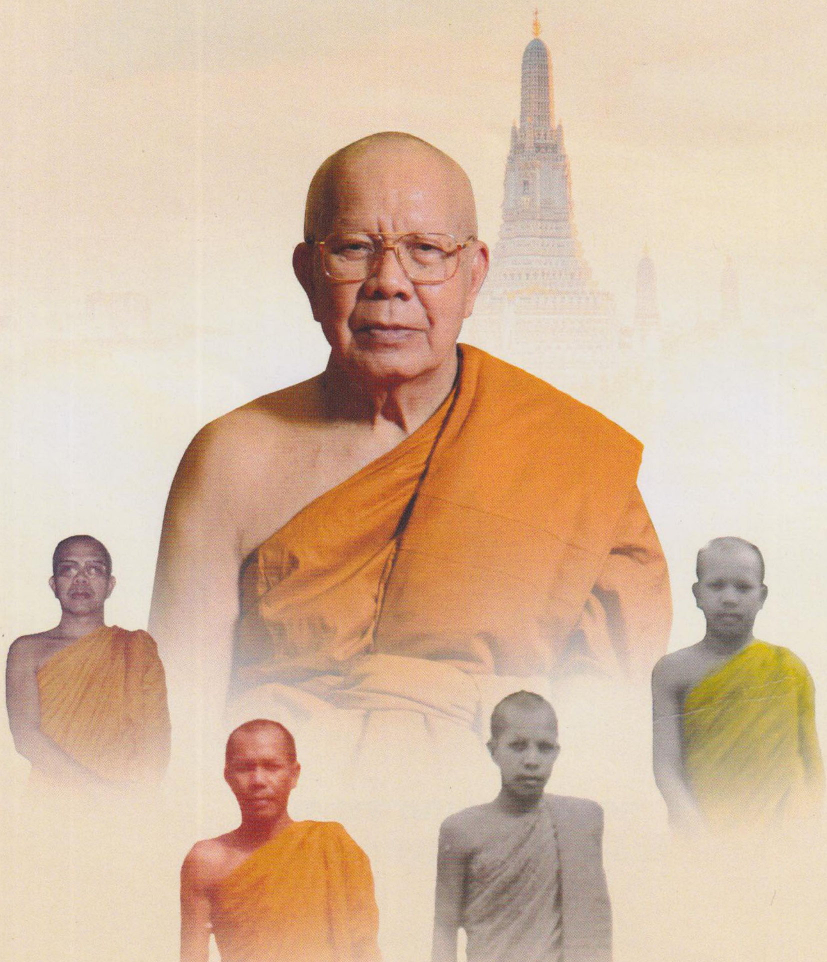
๖ กันยายน ๒๕๖๖

คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม
จัดพิมพ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะ

เนื่องในอายุวัฒนมงคล ๘๐ ปี

พระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๗)

เจ้าคณะภาค ๗ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

พระพรหมวัชรเมธี

(สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๗)

เจ้าคณะภาค ๗ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

พฺรหฺมวชฺรเมธีโกวิทมหาเถราสีติวสฺสิกาภิถุติคาถา

โกวิโท หิ มหาเถโร   กตปุญฺญาธิการโก
พฺรหฺมวชฺรเมธีเตฺวว   ราชทตฺติยนามโก
มหาเจติยมารกฺโข   คณคฺคปริหารโก
เมตฺตาทิคุณสมฺปุณฺโณ   สตฺถุธมฺมาติปณฺฑิโต
สงฺฆกิจฺจานุกุพฺพาโน   วิจิตฺตธมฺมเทสโก
กิตฺติมาจารสมฺปนฺโน   ปริยตฺติวิราชิโต
อรุณราชวราราเม   ภิกฺขุสงฺฆปนายโก
เถรธมฺมสมาทาโน   ปฏิสนฺถารโกสโล
สุริโย วิย อากาเส   เวสารชฺชสมงฺคิโก
กตญฺญุตาภิสํยุตฺโต   มหารญฺญาภิปูชิโต
ปิตโรว สกํ ปุตฺตํ   สงฺฆํ รกฺขติ สพฺพทา
อิทานิ โส วโยวุฑฺโฒ   ชาติยาสีติวสฺสิโก
รตนตฺตยานุภาเวน   รตนตฺตยเตชสา
อเนกา อนฺตรายาปิ   วินสฺสนฺตุ อเสสโต
ยกฺขเทวานุรกฺขนฺตุ   โหตุสฺส สพฺพมงฺคลํ
จตุธมฺมา ปวฑฺฒนฺตุ   อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ
สมฺพุทฺธมามกานํ จ   นาโถ ภวตุมายตึ
อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ยํ ยํ   ตํ ตํ ขิปฺปํ สมิชฺฌตูติ

***

ตสฺส ชาตทิวสสเม ๒๕๖๖ สเก

อรุณราชวรารามวาสินา อริยญาเณน เจว วิญฺญุวํเสน จ ภิกฺขุนา รจิตายํ

ประวัติโดยสังเขป
พระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙)
เจ้าคณะภาค ๙ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

ชาติภูมิ

พระพรหมวัชรเมธี นามเดิม สมเกียรติ ฉายา โกวิโท นามสกุล พัตตพักตร์ เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ ๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๖ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีมะแม บิดาชื่อ นายทองสี พัตตพักตร์ มารดาชื่อ นางอุ่ย พัตตพักตร์ ชาวบ้านห้วยแคน ตำบลเลิงแฝก อำเภอบรบือ (ปัจจุบันเป็นอำเภอกุดรัง) จังหวัดมหาสารคาม

บรรพชา

วันที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ ณ วัดอัมพวันห้วยแคน ตำบลเลิงแฝก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พระครูพิพัฒน์ศีลคุณ วัดบ้านกุดรัง อำบลกุดรัง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปสมบท

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ ณ วัดนาโพธิ์ ตำบลกุดรัง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พระครูชยธรรมานันท์ วัดนาโพธิ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์สันต์ กตปุญฺโญ วัดนาโพธิ์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๔๙๘ สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนประชาบาลห้วยแคนราษฎรสามัคคี ตำบลกุดรัง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. ๒๕๐๑ สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอก สำนักศาสนศึกษาวัดอัมพวันห้วยแคน สำนักเรียนคณะจังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. ๒๕๑๔ สอบไล่ได้บาลีชั้นเตรียมอุดมศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๖ สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ ๕ (มศ.๕) โรงเรียนสมัครสอบ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๑๘ สอบได้ประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)

พ.ศ. ๒๕๒๕ สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค สำนักเรียนวัดราชสิทธาราม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ **พระเมธีวราภรณ์**

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ **พระราชรัตนสุธี** ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ **พระเทพเมธี** ศรีศาสนกิจ ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิศศร บวรสังฆาราม คามวาสี

พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ **พระธรรมรัตนดิลก** สาธกธรรมวิจิตร นิวิฐศาสนกิจการี ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรอง ชั้นหิรัญบัฏ มีราชทินนามที่ **พระพรหมวัชรเมธี** อภิปูชนียสถานพิทักษ์ อัคคสังฆกิจบริหาร ธรรมปฏิภาณวิจิตร ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี

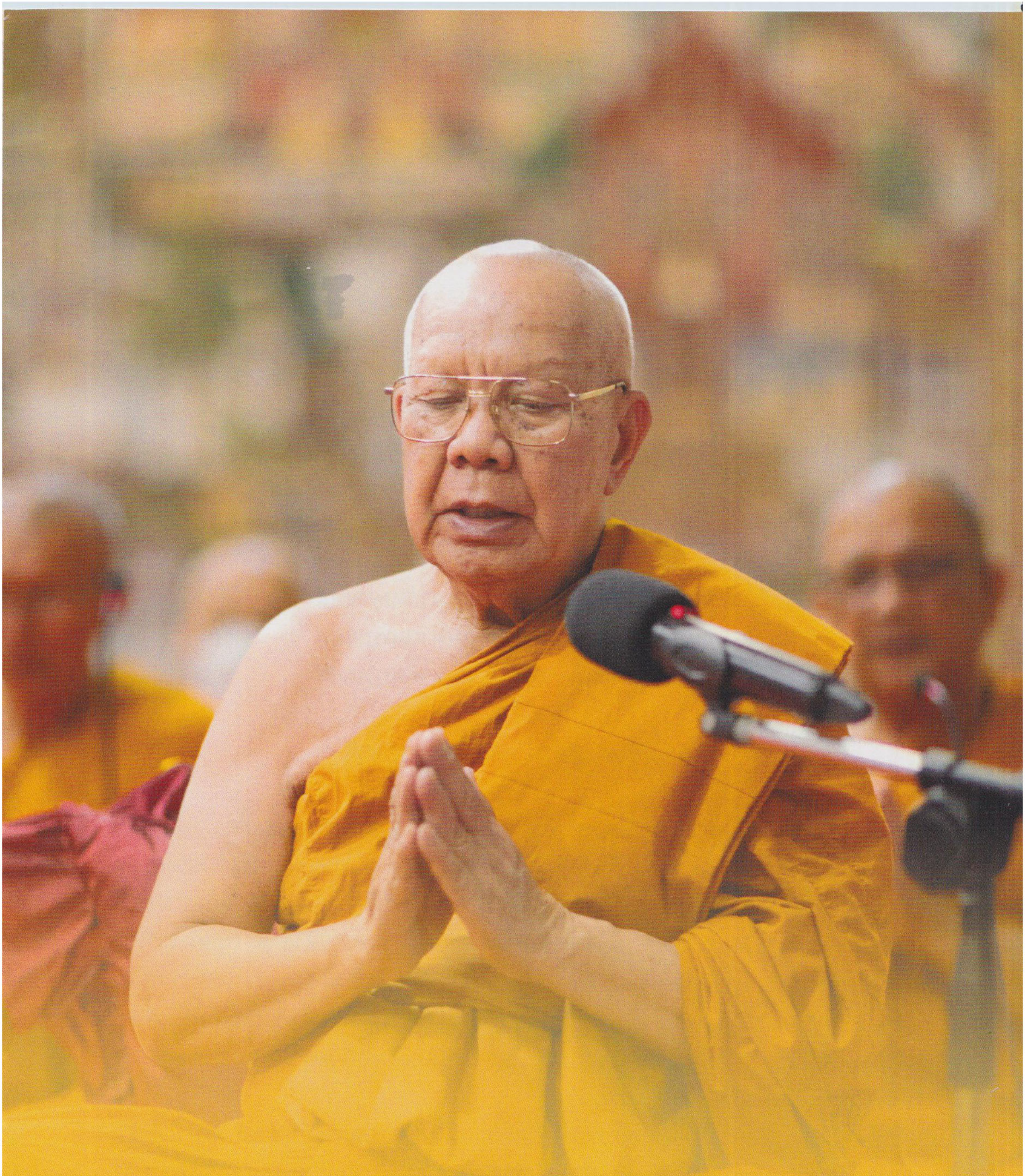
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

เจ้าคณะภาค ๙

กรรมการศูนย์ควบคุมการไปต่างประเทศ สำหรับพระภิกษุสามเณร (ศ.ต.ภ.)

พระธรรมเทศนา

พระพรหมวัชรเมธี

เจ้าคณะภาค ๙ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

กตัญญูกตเวทิตากถา

พระพรหมวัชรเมธี
(สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙)
เจ้าคณะภาค ๙ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม
แสดงเนื่องในพิธีบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานอุทิศถวายบูรพาจารย์
ณ วัดดาวดึงษาราม กรุงเทพมหานคร
วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
***

นิมิตฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญูกตเวทิตาติ

บัดนี้ จักรับประทานแสดงพระธรรมเทศนา ในกตัญญูกตเวทิตากถา พรรณนาความเป็นผู้รู้อุปการะอันท่านกระทำไว้ก่อนและตอบแทนพระคุณท่าน เพื่อประคับประคองฉลองศรัทธา เสริมปัญญาบารมี เพิ่มพูนกุศลบุญราศีทักษิณานุปทานกิจ อุทิศถวายแด่บูรพาจารย์ แห่งวัดดาวดึงษาราม มีพระเดชพระคุณพระเทพปริยัติวิธาน (บุศย์ โกวิโท) ซึ่งพระมหาเถระ พระเถรานุเถระ มีท่านเจ้าคุณพระสิริชัยโสภณ เจ้าคณะเขตบางพลัด เจ้าอาวาสวัดดาวดึงษาราม เป็นต้น เป็นประธาน พร้อมพุทธบริษัทและศิษยานุศิษย์ ได้บำเพ็ญอุทิศให้เป็นไปตามสมควรแก่สมัย ในวาระนี้นับเป็นปีที่ ๒๐ แห่งการประกอบกิจอันเป็นกุศลเนื่องในวันกตัญญูบูรพาจารย์

ก็แล อันความกตัญญูกตเวที คือความเป็นผู้รู้อุปการะอันท่านกระทำไว้ก่อนและตอบแทนพระคุณท่านนั้น นับเป็นเครื่องหมายของคนดี คือเป็นนิมิตบอกให้ทราบว่าผู้มีความกตัญญูกตเวทีย่อมเป็นคนดี

คำว่า **กตญฺญูกตเวที** ประกอบขึ้นจากคำภาษาบาลี ๒ คำ ได้แก่ **กตญฺญู** และ **กตเวที** ทั้ง ๒ คำนี้ ต่างกันเพียงตัวอักษรเท่านั้น แต่เมื่อกล่าวโดยใจความ ทั้ง **กตญฺญู** และ **กตเวที** หมายถึง บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำไว้แล้ว คือผู้รู้พระคุณของผู้ทำอุปการะไว้ก่อนแล้วตอบแทนพระคุณนั้น

ส่วนผู้ที่ทำอุปการะไว้ก่อน เรียกว่า **บุพพการี** คือบุคคลผู้ที่ได้ทำความดีแก่ผู้อื่นไว้ก่อน ไม่กำหนดแน่นอนว่าเป็นใคร แต่เมื่อจะกำหนดบุคคลเป็นคู่ๆ แห่งบุพพการีและกตัญญูกตเวที ก็ได้แก่ บิดามารดา เป็นบุพพการี บุตรธิดา เป็นกตัญญูกตเวทีแห่งกันและกัน พระอุปัชฌาย์อาจารย์ ผู้ให้บรรพชาอุปสมบทและศิลปวิทยาการเป็นบุพพการี สัทธิวิหาริกอันเตวาสิกผู้เป็นศิษย์เป็นกตัญญูกตเวทีแห่งกันและกัน พระมหากษัตริย์ผู้เป็นจอมรัฐครองราชย์ในแผ่นดินเป็นบุพพการี พสกนิกรภายใต้พระบารมีบรมเดชานุภาพเป็นกตัญญูกตเวทีแห่งกันและกัน สมเด็จพระชินสีห์ พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นบุพพการี พุทธศาสนิกชนเวไนยสัตว์เป็นกตัญญูกตเวทีแห่งกันและกัน

ในบรรดาบุพพการีและกตัญญูกตเวทีบุคคลดังกล่าวนั้น จะยกขึ้นพรรณนาเพียงเป็นตัวอย่างเท่านั้น กล่าวคือ **บิดามารดา** ได้ชื่อว่าเป็นบุพพการี เพราะเป็นผู้ทำคุณไว้ก่อน กล่าวคือ ได้อบรมเลี้ยงดูบุตรธิดาจนเติบโต สอนให้ละเว้นความชั่ว ให้ทำความดี ให้ได้รับการศึกษา และเป็นที่ปรึกษาเมื่อบุตรธิดาจะมีคู่ครอง โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากของตน แต่มีน้ำใจเปี่ยมด้วยเมตตาคือปรารถนาดีต่อบุตรธิดาของตน เพราะเป็นผู้ทำคุณไว้ก่อนดังนี้ บิดามารดาจึงได้ชื่อว่าเป็นบุพพการี

ฝ่ายบุตรธิดา ผู้ได้รับอุปการะจากบิดามารดาแล้ว พึงเป็นผู้กตัญญูกตเวทีต่อมารดาบิดา คือพึงรู้อุปการะที่ท่านทำไว้และพึงสนองคุณบิดามารดานั้น ด้วยการปฏิบัติหน้าที่แห่งบุตรธิดาตามหลักทิศ ๖ ที่สมเด็จพระผู้พระภาคเจ้าทรงแสดงแก่สิงคาลมาณพ ได้แก่ การที่ท่านเลี้ยงตนมาแล้วเลี้ยงท่านตอบ ช่วยทำการงานของท่าน ดำรงวงศ์สกุล ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

พระอุปัชฌาย์อาจารย์ ผู้ให้บรรพชาอุปสมบทและศิลปวิทยาการ ได้ชื่อว่าเป็นบุพพการี เพราะอนุเคราะห์ศิษย์ด้วยการฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง ยกย่องให้ปรากฏในหมู่คณะ และสร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศ คือฝึกสอนศิษย์ให้รู้จักเลี้ยงตัว รักษาตนในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี เพราะเป็นผู้ทำคุณไว้ก่อนดังนี้ พระอุปัชฌาย์อาจารย์ จึงได้ชื่อว่าเป็นบุพพการี

ฝ่ายสัทธิวิหาริกอันเตวาสิกผู้เป็นศิษย์ ได้รับอุปการะจากพระอุปัชฌาย์อาจารย์แล้ว พึงเป็นผู้กตัญญูกตเวที คือรู้พระคุณแล้วสนองคุณนั้น ด้วยการลุกต้อนรับ โดยแฝงนัยว่า เชิดชูบูชาอาจารย์ของตนและถืออาจารย์เป็นสำคัญ คือไปถึงก่อนเพื่อต้อนรับท่านเข้าไปหาเพื่อปรึกษา และรับคำแนะนำเป็นต้น ใฝ่ใจเรียน คือ มีใจรักเรียนด้วยศรัทธา และรู้จักฟังให้เกิดปัญญา ปรนนิบัติ ช่วยบริการ และเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ คือเอาจริงเอาจัง ถือเป็นกิจสำคัญ

พระมหากษัตริย์ผู้เป็นจอมรัฐครองราชย์ในแผ่นดิน ทรงเป็นบุพพการี เพราะได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อความสุขแห่งอาณาประชาราษฎร์ ด้วยทรงทศพิธราชธรรมและจักวรรดิวัตร เป็นต้น

ฝ่ายพสกนิกรผู้อยู่ในรัฐภายใต้พระบารมีบรมเดชานุภาพ ย่อมระลึกถึงพระคุณูปการอเนกอนันต์นั้น จึงสนองพระเดชพระคุณในสมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า ด้วยความจงรักภักดี และดำรงตนในศีลธรรมอันงาม และกฎหมายบ้านเมืองเพื่อความสุขเกษมศานติ์และวัฒนาสถาพร ทั้งของตน ประเทศชาติบ้านเมือง และสถาบันพระมหากษัตริย์สืบไปตราบนานเท่านาน

สมเด็จพระชินสีห์ พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเป็นบุพพการี เพราะทรงประกอบด้วยพระมหากรุณาธิคุณต่อชาวโลก ด้วยทรงนำธรรมะที่ตรัสรู้นั้นไปแสดงแก่สัตว์ทั้งหลาย พระองค์เสด็จไปในทุกถิ่นด้วยพระบาทเปล่า เพื่อทรงแสดงธรรมอันเป็นทางพ้นทุกข์แก่สัตว์ทั้งหลาย โดยไม่ทรงคำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อยและยากลำบากส่วนพระองค์เลย

ฝ่ายพุทธศาสนิกชนเวไนยสัตว์ พึงเป็นผู้กตัญญูกตเวทีต่อพระศาสดาสนองพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยการปฏิบัติบูชา คือนำธรรมะที่พระองค์ทรงแสดงนั้นมาปฏิบัติให้เกิดผลจริงแก่ตนเอง และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่น ไม่ปฏิบัติวิปริตผิดจากพระธรรมวินัย และไม่ทำพระธรรมวินัยให้วิปริตผิดจากที่พระองค์ทรงแสดง เป็นต้น อย่างนี้นับว่าเป็นบุคคลผู้กตัญญูกตเวทีต่อพระบรมศาสดา

ผู้กตัญญูกตเวที คือผู้รู้อุปการะที่บุคคลอื่นทำไว้ก่อนและตอบแทนท่านนี้ ย่อมเตือนตนเนืองนิตย์ว่า ใครมีคุณสำหรับตน และแสวงหาโอกาสเพื่อการตอบแทนคุณนั้น โดยไม่ต้องถามตนว่า “เราทำคุณไว้แก่ใครบ้าง?” แต่ต้องถามตนว่า “ใครทำคุณไว้แก่เราบ้าง และเราจะตอบแทนคุณนั้นได้อย่างไรบ้าง ?” อนึ่ง บุคคลกตัญญูกตเวที มักมีคำถามเพื่อเตือนตนเสมอว่า “ที่เรากำลังมี และกำลังเป็นอยู่ได้ในปัจจุบันนี้ เพราะมีใครอยู่เบื้องหลังบ้าง?” และคำตอบที่ได้นั้น ก็คือ บุพพการีบุคคลนั่นเอง

ความกตัญญูกตเวที เป็นเหตุชักนำให้บุคคลทั้งสองฝ่ายสงเคราะห์เกื้อกูลกันด้วยไมตรีปรารถนาดี และร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่งามให้แก่ชีวิต สังคม และชาวโลก ความกตัญญูกตเวทีมีอยู่ในบุคคลใด บุคคลนั้นได้ชื่อว่า เป็นคนดี ดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นแสดงเป็นนิกเขปบทในเบื้องต้นนั้นว่า **นิมิตฺตํ สาธุรูปานํ กตญฺญูกตเวทิตา** แปลความว่า ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี

ในเรื่องความกตัญญูกตเวทีนี้ ควรนำเรื่องพระสารีบุตรเถระมาแสดงเพื่อเจริญกุศลด้วยสุตมยปัญญา คือเพิ่มพูนปัญญาด้วยการสดับรับฟังดังต่อไปนี้

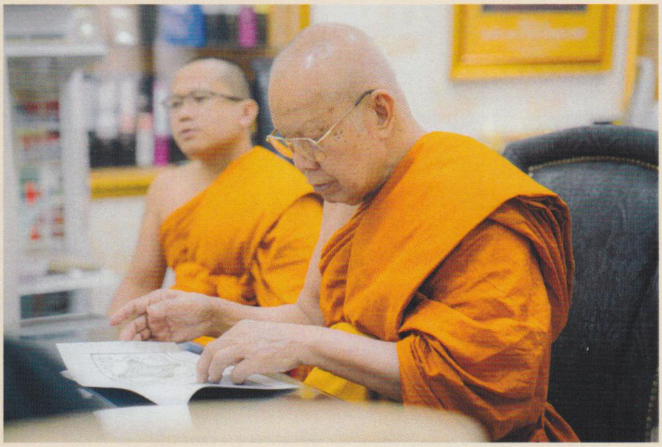
พระสารีบุตรเถระ เป็นอัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้า เกิดที่หมู่บ้านนาลกะ เรียกนาลันทะ ไม่ไกลจากเมืองราชคฤห์ เป็นบุตรแห่งตระกูลหัวหน้าหมู่บ้านนั้น บิดาชื่อวังคันตพราหมณ์ มารดาชื่อสารี จึงได้นามว่าสารีบุตร แต่เมื่อยังเยาว์ เรียกว่า อุปติสสะ มีเพื่อนสนิทชื่อ โกลิตะ ซึ่งต่อมาคือพระมหาโมคคัลลานะ เมื่ออุปติสสะและโกลิตะจะบวชนั้น ทั้งสองคนไปเที่ยวดูมหรสพที่ยอดเขาด้วยกัน คราวหนึ่งไปดูแล้ว เกิดความสลดใจ คิดออกแสวงหาโมกขธรรม และต่อมาได้ไปบวชอยู่ในสำนักของสัญชัยปริพาชก แต่ก็ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย จนวันหนึ่งอุปติสสปริพาชก พบพระอัสสชิเถระขณะท่านบิณฑบาต เกิดความเลื่อมใส ติดตามไปสนทนาขอถามหลักคำสอน ได้ฟังความย่อเพียงคาถาเดียว ก็ได้ดวงตาเห็นธรรม กลับไปบอกข่าวแก่โกลิตะ แล้วพากันไปเฝ้าพระพุทธเจ้า มีปริพาชกที่เป็นศิษย์ตามไปด้วยถึง ๒๕๐ คน ได้รับเอหิภิกขุอุปสมบททั้งหมดที่เวฬุวัน เมื่อบวชแล้วได้ ๑๕ วัน พระสารีบุตรได้ฟังพระธรรมเทศนาเวทนาปริคคหสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ทีฆนขปริพาชกณ ถ้ำสุกรขาตา เขาคิชฌกูฏ ก็ได้บรรลุพระอรหัต ได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะในทางมีปัญญามาก และเป็นพระอัครสาวกฝ่ายขวา ท่านได้เป็นกำลังสำคัญของพระพุทธเจ้าในการประกาศพระศาสนา และได้รับการยกย่องเป็นพระธรรมเสนาบดี คำสอนของท่านปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกเป็นอันมาก เช่น สังคีติสูตร และทสุตตรสูตร ที่เป็นแบบอย่างแห่งการสังคายนา เป็นต้น ท่านปรินิพพานก่อนพระพุทธเจ้าไม่กี่เดือน เมื่อจวนจะปรินิพพานท่านเดินทางไปโปรดมารดาของท่านซึ่งยังเป็นมิจฉาทิฐิ ให้มารดาได้เป็นพระโสดาบันแล้วปรินิพพานที่บ้านเกิดด้วยปักขันทิกาพาธ หลังจากปลงศพแล้ว พระจุนทะน้องชายของท่านนำอัฐิธาตุไปถวายพระบรมศาสดา พระองค์ตรัสว่าให้ก่อสถูปบรรจุอัฐิธาตุของท่านไว้ ณ พระเชตวัน เมืองสาวัตถี พระสารีบุตรมีคุณธรรมและจริยาวัตรที่เป็นแบบอย่างหลายประการโดยเฉพาะเป็นผู้มีความกตัญญูสูง ดังได้แสดงออกเกี่ยวกับพระอัสสชิ กล่าวคือพระสารีบุตรมักนอนหันศีรษะไปทางที่พระอัสสชิพำนักอยู่ และเกี่ยวกับราธพราหมณ์ เพราะระลึกถึงบิณฑบาตหนึ่งทัพพีและรับเป็นอุปัชฌาย์แก่ราธะ

ครั้งหนึ่ง ราธพราหมณ์เป็นขอทาน เที่ยวขอไปตามบ้าน ในเวลาเดียวกับพระเถระเที่ยวไปบิณฑบาต ราธพราหมณ์บอกให้ทายกนำข้าวทัพพีเดียวที่เขาจะมอบให้ตนยกถวายพระเถระ ต่อมาพราหมณ์ต้องการบวชในพระศาสนา แต่ไม่มีผู้รับเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านพระสารีบุตรทราบเรื่อง และตั้งอยู่ในกตัญญูกตเวทีระลึกถึงข้าวทัพพีเดียวที่ราธพราหมณ์เคยให้ถวายนั้น จึงรับเป็นพระอุปัชฌาย์ให้บวชแก่พราหมณ์ แม้พราหมณ์นั้นเมื่อบวชเป็นศิษย์ของพระสารีบุตรแล้ว ก็ตั้งอยู่ในกตัญญูกตเวที คือรู้พระคุณของพระเถระจึงตั้งใจศึกษาและปฏิบัติจนกลายเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา กล่าวโดยเฉพาะโอกาสนี้คณะสงฆ์วัดดาวดึงษาราม มีท่านเจ้าคุณพระสิริชัยโสภณ เจ้าคณะเขตบางพลัด เจ้าอาวาส

วัดดาวดึงษาราม เป็นต้นประธาน พร้อมพุทธบริษัทและศิษยานุศิษย์ ได้ชื่อว่าเป็นกตัญญูกตเวที ส่วนบูรพาจารย์ และท่านอดีตเจ้าอาวาสมีพระเดชพระคุณพระเทพปริยัติวิธาน (บุศย์ โกวิโท) เป็นต้น ได้ชื่อว่า เป็นบุพพการี เพราะท่านบูรพาจารย์ และท่านอดีตเจ้าอาวาส ได้สละเรี่ยวแรงกำลังบริหารการพระศาสนา และพัฒนาวัดดาวดึงษารามให้เจริญมาโดยลำดับจนถึงปัจจุบัน นับเป็นคุณูปการเอนกอนันต์ที่ควรระลึกถึง ส่วนคณะสงฆ์วัดดาวดึงษาราม เป็นต้น เมื่อรู้อุปการะที่ท่านบำเพ็ญดังนี้แล้ว ก็ไม่นิ่งเฉยดูดาย แต่ได้สนองพระคุณตามกำลัง มีการบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานอุทิศถวายดังที่ปรากฏเป็นประจักษ์นี้

อิมินา กตปุญฺเณน ด้วยอำนาจแห่งกุศลทักษิณานุปทานกิจที่คณะสงฆ์วัดดาวดึงษาราม และศิษยานุศิษย์ ได้บำเพ็ญอุทิศให้เป็นไปแล้วนี้ ขอจงเป็นธรรมิกพลีมีสุขวิบากอันโอฬาร อำนวยอิฏฐวิบูลมนุญผลแด่บูรพาจารย์ และท่านอดีตเจ้าอาวาสมีพระเดชพระคุณ พระเทพปริยัติวิธาน (บุศย์ โกวิโท) เป็นต้น ผู้ถึงแก่มรณภาพไปสู่สัมปรายภพ โดยสมควรแก่คติวิสัย สมดังเจตนาปรารภของคณะเจ้าภาพทุกประการ ในอวสานแห่งพระธรรมเทศนานี้ พระสงฆ์จักได้สวดพระคาถาธรรมบรรยาย โดยสรภัญญูวิธี ด้วยจตุรวรรคสังฆภาณวาร อนุรูปแก่กุศลบุญราศีธัมมัสสวนมัย ตามสมควรแก่เวลารับประทานแสดงพระธรรมเทศนาในกตัญญูกตเวทีตากถา ประดับปัญญาบารมียุติด้วยเวลาเพียงเท่านี้ เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้

อปฺปมาทกถา

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

***

หนฺททานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว,
วยธมฺมา สงฺขารา, อปฺปมาเทน สมฺปาเทถาติ

บัดนี้ จักรับประทานแสดงพระธรรมเทศนา เพื่อประดับประครองฉลองศรัทธา เสริมปัญญาบารมี เพิ่มพูนกุศลบุญราศีทักษิณานุปทานกิจ อุทิศถวายแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (วรปุญฺญมหาเถร) อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำภาษีเจริญ อดีตประธานสมัชชามหาคณิสสร และอดีตที่ปรึกษามหาเถรสมาคม ผู้ถึงแก่มรณภาพ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ ซึ่งสมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ และคณะศิษยานุศิษย์ผู้เคารพนับถือและพุทธบริษัท ได้ตั้งพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายมาตามลำดับ

โอกาสนี้ คณะสงฆ์และพุทธบริษัทวัดปากน้ำภาษีเจริญ มีพระเดชพระคุณพระพรหมโมลี ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นประธาน ตั้งอยู่ในกตัญญูกตเวทิตาธรรม คือการรู้อุปการะที่ท่านกระทำไว้ก่อน กล่าวคือได้ระลึกถึงหิตานุหิตประโยชน์ที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ในโกศรูปนั้น ได้บำเพ็ญมาเป็นอเนกอนันต์ในฐานะบุพพการีบุคคล คือผู้กระทำคุณไว้ก่อน จึงได้พร้อมใจกันบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายมีธัมมัสสวนามัยคือการฟังพระธรรมเทศนา เป็นต้น

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (วรปุญฺญมหาเถร) เป็นพระมหาเถระรัตตัญญู รู้กาลผ่านวัยมานาน ตลอดชีวิตของเจ้าประคุณสมเด็จรูปนั้น ได้อุทิศให้แก่พระพุทธศาสนาและประเทศชาติบ้านเมือง ดำรงอยู่ในเถรธรรม กอปรด้วยสีลสุตตาธิคุณ บำเพ็ญประโยชน์ทั้งส่วนตน เป็นอัตตหิตสมบัติ และประโยชน์ส่วนรวมเพื่อผู้อื่น เป็นปรหิตปฏิบัติ เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของบัณฑิตชน จนเป็นที่เจริญพระราชศรัทธาดังที่ทรงพระกรุณาโปรดสถาปนาไว้ในสมณศักดิ์ที่ **สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ไพศาล**

หิตานุหิตวิธาน ปฏิภาณสุธรรมภาณี ศรีสังฆโสภณ วิมลศีลาจารย์นิวิฐ ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัญวาสี

ในส่วนอัตตหิตสมบัตินั้น เจ้าประคุณสมเด็จ ดำรงธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความเพียรและปัญญาอันเลิศ เป็นต้น สามารถศึกษาเพื่อพัฒนาตน จนจบการศึกษา ในระดับสูงสุด แห่งการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม และแผนกบาลี แห่งคณะสงฆ์ไทย ทั้งดำรงในกตัญญูกตเวทิตาธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นฐานสำคัญแห่งการเจริญไตรสิกขาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมต่อไป นี้นับเป็นส่วนอัตตหิตสมบัติ

ในส่วนปรหิตปฏิบัติ คือการบำเพ็ญศาสนกิจเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นนั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ปฏิบัติศาสนกิจในฐานะนักปกครอง เป็นอดีตผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นต้น ในฐานะนักการศึกษา เป็นอดีตแม่กองบาลีสนามหลวง ในฐานะเป็นนักการเผยแผ่ เป็นอดีตหัวหน้าพระธรรมทูต เป็นต้น ในฐานะทั้งหลายเหล่านั้น ล้วนเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขนานัปการแห่งพหูชน ยากที่จะนำมาพรรณนาให้จบในกถามรรคนี้ได้ นี้นับเป็นส่วนปรหิตปฏิบัติ

การที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ถึงแก่มรณภาพไป คงเหลือไว้แต่นานาคุณูปการที่ประทับไว้ในหทัยของศิษยานุศิษย์ เป็นเครื่องเตือนให้ระลึกถึงธรรมชาติของโลกและชีวิต ที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง เป็นไปตามธรรมดาของชีวิตนั่นเอง ไม่สามารถสั่งบังคับให้เป็นไปตามความปรารถนา มีแต่บ่ายหน้าไปสู่อำนาจแห่งมัจจุมาร

เมื่อเวลาเคลื่อนคล้อยไป ก็นำพาชีวิตสัตว์ทั้งหลายไปกับตนเอง สมดังพุทธศาสนสุภาษิตว่า **กาโล ฆสติ ภูตานิ สพฺพาเนว สหตฺตนา** แปลความว่า **กาลเวลา ย่อมกลืนกินสรรพสัตว์ พร้อมทั้งตัวเอง**

วันคืนหมุนเวียนเปลี่ยนไป ล่วงเลยผ่านพ้น นับเป็นวัน เป็นเดือน เป็นปี เป็นฤดูกาล คืบเคลื่อนไปพร้อมๆ กับการสิ้นอายุของสัตว์ทั้งหลาย เสมือนได้กลืนกินตัวเองให้หมดไปเป็นธรรมดา ความจริงไม่ใช่เท่านั้น พร้อมๆ กับเวลาผ่านพ้นไป ชีวิตของสรรพสัตว์ก็ค่อยๆ เสื่อมไปและหมดไป โดยส่องนัยแห่งความหมายว่า เวลากลืนกินตัวเอง และกลืนกินชีวิตของสัตว์ทั้งหลายให้หมดสิ้นไปในที่สุด

เวลาและชีวิตเปลี่ยนแปลง เป็นไปอย่างคงที่ เที่ยงตรงเป็นปกติธรรมดา ไม่ขึ้นต่อเจตจำนงของสรรพสัตว์ คือไม่ขึ้นต่อความอยาก ความยึด และความปรารถนา คือตัณหาของมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม เวลาและชีวิต มีแต่บ่ายหน้าไปไม่หวนกลับ แม้เจ้าของชีวิตจะอ้อนวอนขอร้องหรือมีวิธีการต้านทานอื่นใด

ก็ไม่อาจต้านทานการเปลี่ยนแปลงของโลกและชีวิตนั้นได้ ทางที่ถูก บัณฑิตจึงควรศึกษาทำความเข้าใจ และวางท่าทีให้ถูกต้องสอดคล้องกับธรรมชาติข้อนี้

ก่อนที่เวลาจะกลืนกินชีวิตให้หมดสิ้นไป มนุษย์และสรรพสัตว์ผู้เป็นเจ้าของชีวิต จึงควรเร่งทำกิจหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ไม่มัวรีรอผัดเพี้ยนหรือปล่อยตัวมัวเมา สนุกสนานอยู่กับการบันเทิงที่เจือทุกข์ จนลืมทำสิ่งที่เป็นสาระแห่งชีวิต เช่น การบำเพ็ญคุณความดี และปฏิบัติสิ่งที่ดีงามต่อมนุษย์ด้วยกันเอง

กล่าวคือ ผู้ที่เป็นบิดามารดา ควรเร่งทำกิจหน้าที่แห่งบิดามารดาให้สมบูรณ์ เช่น เลี้ยงดูบุตรธิดา สอนให้เขาละเว้นความชั่ว ทำความดี ให้ได้รับการศึกษา และเป็นที่ปรึกษาเมื่อเขาจะมีคู่ครอง เป็นต้น ส่วนบุตรธิดา ก็ควรเร่งทำหน้าที่แห่งบุตรธิดาให้สมบูรณ์ โดยการที่ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว ก็เลี้ยงท่านตอบ ช่วยทำการงานของท่าน ดำรงวงศ์สกุล ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท และเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ก็ทำบุญอุทิศให้ท่าน การบางอย่าง จักทิ้งไว้ ไปปฏิบัติในเวลาที่ท่านจากไป ก็สายเกินไปเสียแล้ว

ผู้ที่เป็นพระสงฆ์สมณาจารย์ ควรเร่งทำกิจหน้าที่แห่งสมณะต่อคฤหัสถ์ ได้แก่ ห้ามปรามจากความชั่ว ให้ตั้งอยู่ในความดี อนุเคราะห์ด้วยความปรารถนาดี ให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่มแจ้ง และบอกทางสวรรค์ คือทางชีวิตที่มีความสุขความเจริญให้ ส่วนคฤหัสถ์ ก็มีหน้าที่พึงบำรุงพระสงฆ์สมณาจารย์ ได้แก่ จะทำสิ่งใด ก็ทำด้วยเมตตา จะพูดสิ่งใด ก็พูดด้วยเมตตา จะคิดสิ่งใด ก็คิดด้วยเมตตา ต้อนรับด้วยความเต็มใจ และอุปถัมภ์ด้วยปัจจัย ๔ รวมความว่า ให้รีบเร่งทำกิจหน้าที่ด้วยความไม่ประมาท

ลักษณะสำคัญของความไม่ประมาท คือ ความเป็นอยู่อย่างไม่ขาดสติ คือความระลึกได้ ผู้ไม่ประมาท จึงมีความรู้ตัวทั่วพร้อม คือพร้อมที่จะปฏิบัติการต่างๆ ด้วยปัญญา ไม่ปล่อยให้ตนเลื่อนไหลไปตามอำนาจกิเลส ไม่ทอดทิ้งธุระ ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้ตกต่ำถลำลงไปในทางแห่งความเสื่อมเสียหาย และไม่ทิ้งโอกาสแห่งการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้ล่วงเลยไป

ความไม่ประมาทนั้น แสดงเด่นออกมาที่การรู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ดังพุทธศาสนสุภาษิตว่า **อโมฆํ ทิวสํ กยิรา อปฺเปน พหุเกน วา** แปลได้ความว่า **วันคืนไม่ผ่านไปเปล่า จะมากหรือน้อยก็ขอให้ได้อะไรบ้าง**

สิ่งที่ได้นั้น ย่อมมีหลายประการ ตั้งแต่การได้วัตถุสิ่งของ ทรัพย์สินเงินทอง ได้ทำงานที่ก้าวหน้า ได้บำเพ็ญประโยชน์ ได้เรียนรู้ศิลปะวิทยาการ ได้เพิ่มพูนคุณธรรม ได้ความสุขความสงบรื่นรมย์ ได้ปัญญาที่มองเห็นโลก เข้าใจชีวิตอย่างรู้เท่าทัน กล่าวสั้นๆ คือ ได้พัฒนาชีวิต จิต และปัญญา ให้เจริญ

ถ้าทุกวันได้ประโยชน์เช่นนี้บ้าง แม้ไม่มาก ก็จะเพิ่มทวีขึ้นไปตามกาล วันเวลาก็จะไม่ว่างเปล่า เป็นการปฏิบัติในวิถีแห่งความไม่ประมาท ฉะนั้น บัณฑิตจึงแนะนำให้ปฏิบัติตน ให้ได้บ้างในทุกๆ วัน และพัฒนาให้ได้สิ่งที่ประณีตขึ้นไป ตามนัยแห่งธรรมภาษิตนี้

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว บัณฑิตชนไม่ควรประมาทในเวลา ในวัย ในความไม่มีโรค ในชีวิต ในการงาน ในการศึกษา และในธรรม การประมาทในเวลา คือการปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปโดยไม่ทำอะไรให้เกิดประโยชน์ หรือผลัดวันประกันพรุ่ง เป็นต้น การประมาทในวัย คือคิดว่าอายุยังน้อย จึงไม่ต้องทำความเพียรก็ได้ เพราะยังต้องมีชีวิตอยู่อีกนาน เป็นต้น การประมาทในความไม่มีโรค คือคิดว่าตนเองยังแข็งแรง ไม่มีโรคภัย จึงปล่อยปละละเลย ไม่คำนึงถึงสุขภาพ

การประมาทในชีวิต คือการไม่กำหนดวางแผนถึงอนาคต คิดอยู่แต่เพียงว่า ตนยังมีชีวิตอยู่อีกนาน เป็นต้น การประมาทในการงาน คือไม่เอาใส่ใจหน้าที่ ไม่ขยัน แต่ละเลยหน้าที่ หรือปล่อยให้การงานอากูลพอกพูนไว้ให้หนักหน่วง เป็นต้น การประมาทในการศึกษา คือการไม่คิดศึกษาเล่าเรียนในวัยที่ควรศึกษาเล่าเรียน หรือขาดความเอาใจใส่ การประมาทในธรรม คือการไม่ปฏิบัติจิตตภาวนา หรือศึกษาหลักธรรมให้ถ่องแท้ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว เมื่อไม่ศึกษา ก็ปฏิบัติไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ในโลกนี้ นรชนจำนวนมาก เมื่อประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ได้ลาภ ได้ยศ ร่ำรวยด้วยทรัพย์สินเงินทอง และยิ่งใหญ่ด้วยตำแหน่งฐานะโดยโลกวิสัยแล้ว ก็มักเกิดความพองตัวภูมิใจ บ้างก็หลงไหลมัวเมาในความสำเร็จ มุ่งแต่เสวยผลแห่งความสำเร็จของตน หรืออาจใช้ทรัพย์และอำนาจของตน เป็นเครื่องข่มขี่บีบคั้นคุกคามผู้อื่น ทรัพย์และอำนาจตลอดถึงลาภยศนั้น ก็กลายเป็นโทษแก่ชีวิตของตน และก่อโทษแก่สังคม เช่นนี้ เรียกว่าผู้ประมาท

ส่วนท่านผู้ไม่ประมาท แม้เมื่อประสบความสำเร็จ ได้ลาภและยศ มีทรัพย์และอำนาจแล้ว ก็ไม่ลุ่มหลงมัวเมา เสวยผลนั้นอยู่ลำพังตน แต่มองเป็นโอกาสที่จะใช้ลาภและยศ หรือทรัพย์และอำนาจนั้น เป็นทุนและเป็นเครื่องมือที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์สุข ทำสิ่งที่ดีงามยิ่งๆ ขึ้นไป ให้กว้างขวางไพบูลย์และแผ่ไพศาล แม้เป็นชีวิตหนึ่งเดียวที่เกิดมา แต่ในช่วงเวลาไม่นานเกินร้อยปีนั้น ก็สามารถสร้างสรรค์ ก่อเกิดประโยชน์สุขแก่มหาชนเป็นอเนกอนันต์ เช่นนี้ เรียกว่า ผู้เป็นอยู่ในความไม่ประมาท

รวมความว่า ความสุข ความสำเร็จ ความดีงาม ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นประดุจหลุมพราง ดักนรชนผู้ขาดสติ ให้ตกลงในความประมาท เพราะเหตุว่า

ผู้เข้าถึงความสุขแล้ว ก็มีความโน้มเอียงที่จะติดเพลินในความสุขนั้น ชอบผัดเพี้ยน ไม่ปรารถนาจะลุกขึ้นขวนขวาย ก้าวเดินไปหาความสุขและความสำเร็จที่ประณีตยิ่งกว่าซึ่งรออยู่ข้างหน้า

แม้ผู้ประสบความสำเร็จอันยิ่งนั้นแล้ว ก็มีความโน้มเอียงที่จะหยุดรอเสวยผล มักชะลอตัว หรือเฉื่อยชาลง จึงเข้าถึงความสำเร็จที่สูงขึ้นไปช้าลงไปด้วย แม้ผู้ก้าวหน้าไปในความดีงามแล้ว แต่ก็มักหลงไหลได้ปลื้มกับความดีงามที่ตนได้ตนถึง ทำให้ความดีงามนั้นปิดกั้นตนจากคุณงามความดีที่สูงหรือประณีตยิ่งกว่า

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงตรัสเรียกแม้แต่พระอริยบุคคล ผู้บรรลุธรรมวิเศษ มีภูมิธรรมสูงขึ้นไปแล้ว แต่ชะลอการปฏิบัติลง ไม่ปฏิบัติเพื่อบรรลุคุณธรรมอันสูงยิ่งขึ้นไป ว่าเป็น **ปมาทวิหารี** คือผู้อยู่ในความประมาท แต่ทรงสรรเสริญเฉพาะผู้ที่ก้าวไปในกุศลธรรมยิ่งๆ ขึ้นไปเท่านั้น

อันความไม่ประมาทนี้ เป็นธรรมสำคัญยิ่ง เพราะเป็นฐาน เป็นแก่น เป็นแกนของธรรมทั้งหลาย และเพราะสามารถนำประโยชน์ในปัจจุบันและสัมปรายภพมาให้แก่ผู้ปฏิบัติ บรรดาธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้นั้น ย่อมรวมลงที่ความไม่ประมาท

ในอัปปมาทสูตร แห่งอังคุตตรนิกาย พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงอุปมาความไม่ประมาทเหมือนรอยเท้าช้าง เหมือนยอดเรือน และเหมือนแสงสว่างแห่งดวงจันทร์ เป็นต้น ธรรมดาว่ารอยเท้าแห่งสัตว์ทั้งหลายที่สัญจรไปบนแผ่นดิน ย่อมรวมลงในรอยเท้าช้าง เพราะมีขนาดใหญ่ อีกประการหนึ่ง ธรรมดาว่า กลอนทั้งหลาย เป็นต้น ซึ่งประกอบในเรือนยอด ย่อมโน้มน้อมเข้าไปรวมกับยอดเรือน ซึ่งตั้งเด่นเป็นสง่า อีกประการหนึ่ง ธรรมดาว่า ดวงดาวทั้งหลาย แม้มีแสงสว่าง ก็ย่อมไม่ถึงเสี้ยวแห่งแสงพระจันทร์ นี้ฉันใด ธรรมทั้งหลาย ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงไว้นั้น ก็รวมลงที่ความไม่ประมาท ฉันนั้น

ถ้าบุคคลเป็นอยู่ด้วยความประมาทเสียอย่างเดียว ธรรมทั้งหลายที่เขาสมาทานประพฤตินั้นก็ไร้ผล ทั้งนี้ พึงระลึกถึงพุทธโอวาทเป็นปัจฉิมวาจา คือวาจาสุดท้าย ก่อนพุทธปรินิพพาน ดังที่ยกขึ้นแสดงไว้เป็นนิกเขปบทนั้นว่า **หนฺททานิ, ภิกฺขเว, อามนฺตยามิ โว, วยธมฺมา สงฺขารา, อปฺปมาเทน สมฺปาเทถ แปลความว่า มาเถิด ท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏสังขาร บัดนี้ เราตถาคตขอเตือนท่านทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา ขอท่านทั้ง**หลายจงทำกิจหน้าที่ของตนให้ถึงพร้อม ด้วยความไม่ประมาทเถิด ดังนี้แล

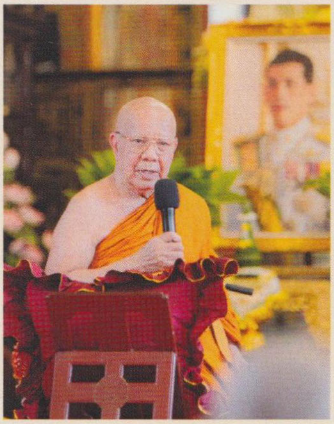
สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (วรปุญฺญมหาเถร) เมื่อครั้งยังดำรงชีวิต ปฏิบัติ

ศาสนกิจด้วยความไม่ประมาท แม้ลุถึงสมณศักดิ์ที่สูงส่ง ก็ไม่มัวเมาเสวยผลแห่งลาภยศนั้นตามลำพัง แต่ใช้เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น เยี่ยงบัณฑิตชน เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลกทั่วไป ประทับอยู่ในใจของสัมพันธชน สมฐานะแห่งพุทธบุตรผู้ฝึกหัดพัฒนาตน ตามมรรคาแห่งอารยชนผู้ประเสริฐด้วยอัปปมาทธรรม ดังวิสัชนามาครบถ้วนทุกประการ

อิมินา กตปุญฺเญน ด้วยอำนาจแห่งกุศลทักษิณานุปทา กิจที่คณะสงฆ์วัดปากน้ำภาษีเจริญ และศิษยานุศิษย์ ได้บำเพ็ญอุทิศให้เป็นไปแล้วนี้ ขอจงเป็นธรรมพลี มีสุขวิบากอันโอฬาร อำนวยอิฏฐวิบูล มนุญผลแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลจารย์ (วรปุญฺญมหาเถร) ผู้ถึงแก่มรณภาพ ไปสู่สัมปรายภพโดยสมควรแก่คติวิสัย สมดังเจตนาปรารภ ของคณะเจ้าภาพทุกประการ ในอวสานแห่งพระธรรมเทศนานี้ พระสงฆ์จักได้สวดพระคาถาธรรมบรรยาย โดยสรภัญญวิธี ด้วยจตุรวรรคสังฆภาณวาร อนุรูปแก่กุศลบุญราศีธัมมัสสวนมัย ตามสมควรแก่เวลารับประทานแสดงพระธรรมเทศนาในอัปปมาทกถา ประดับปัญญาบารมี ยุติด้วยเวลาเพียงเท่านี้ เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้

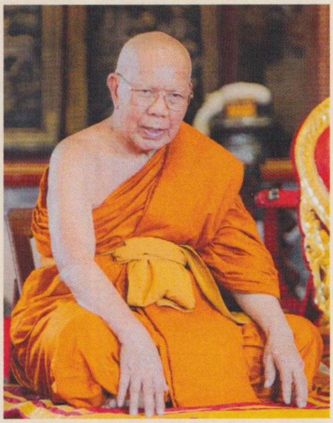

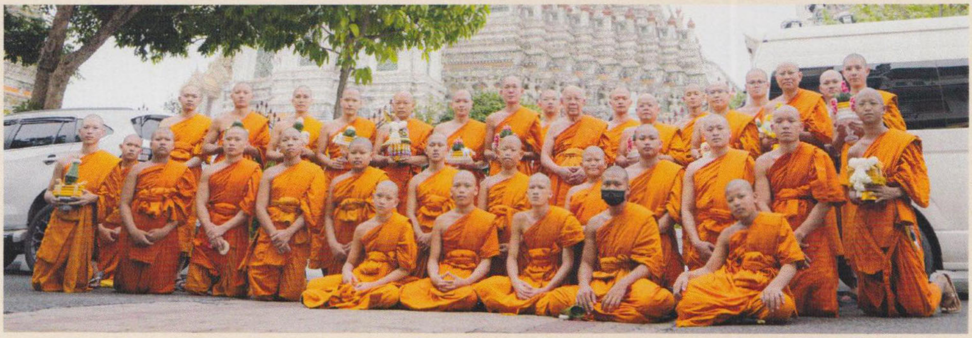

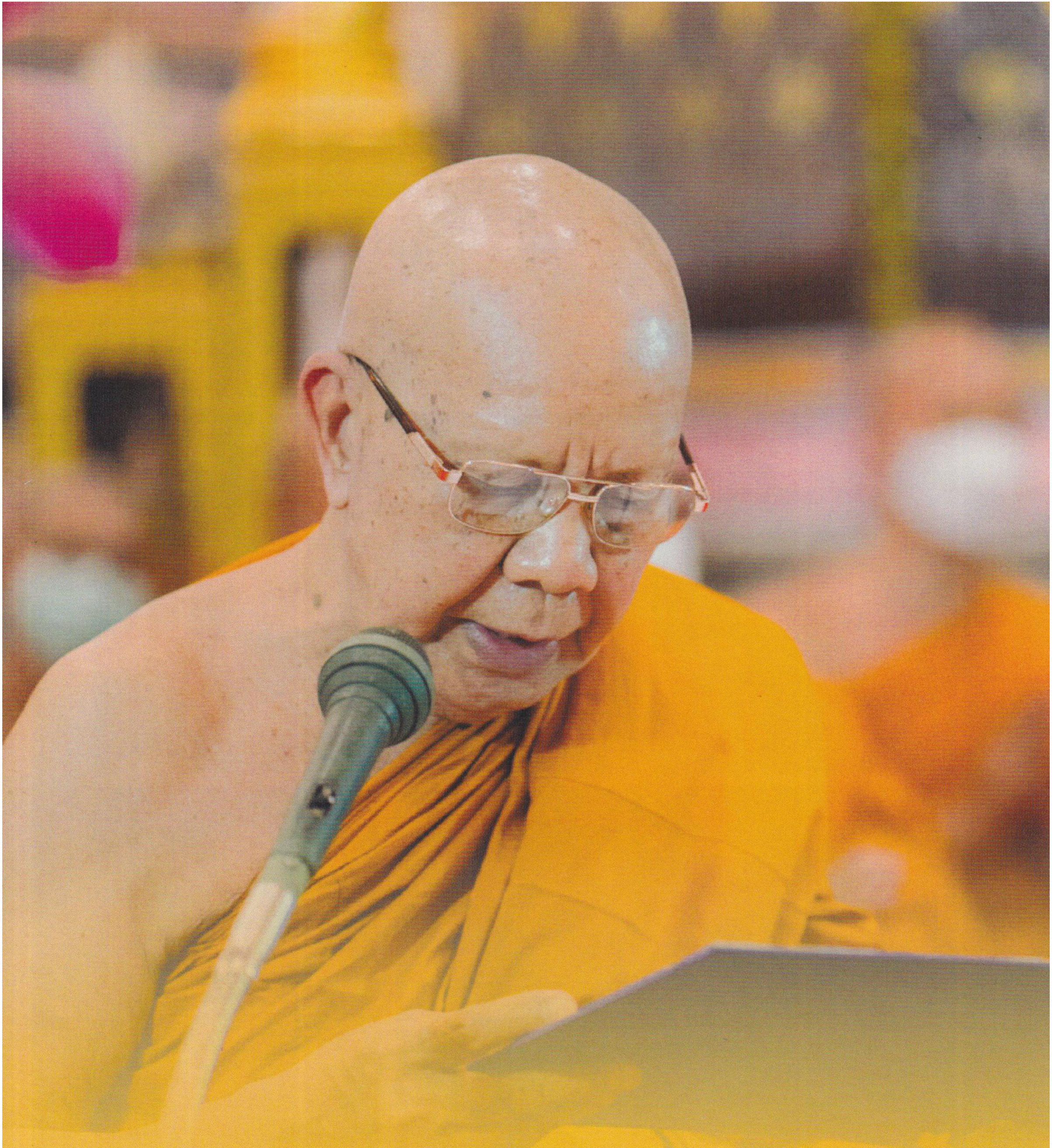

ผลงานตรวจชำระ

วรรณกรรมบาลี

วชิรกิตฺติยาภาราชธีตาวรทานคาถา

(หนฺท มยํ วชิรกิตฺติยาภาราชธีตาวรทานคาถาโย ภณาม เส)

รตนตฺตยานุภาเวน รตนตฺตยเตชสา
วชิรา กิตฺติยาภา สา ราชธีตา นรินฺทิรา
จกฺกิวํสสฺส ทายาทา ทสมินฺทปิยงฺกุรา
สิริโสภคฺคสมฺปุณฺณา นีติสตฺถวิจกฺขณา
อตฺถาย รฏฺฐวาสีนํ สพฺพกิจฺจานการิกา
อิทานิ สา อกปฺปตฺตา เทมสฺสา วรมตฺถิกา
อโรคา นิพฺภยา โหตุ นิทฺทุกฺขา นิรุปทฺทวา
ทีฆายุกา พลูเปตา วณฺณูเปตา สุเขธิตา
เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิสฺสา โหตุ สพฺพทา
ยํ ปุญฺญํ กริตํ รญฺญา ราชธีตุ วิภาวิตํ
ราชูนํ ปูริตํ ทหฺหํ ทยฺยานญฺจ ปวตฺติตํ
ตํ ตสฺสา ผลสมฺปนฺนํ โหตุ ตํ สุขมาวหํ
โอสถํ วิย ทิพฺพนฺตํ ทุกฺขฆาตวิราชิตํ
โย ธมฺโม นรเทวานํ สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิโต
ชีวิโตปายปชฺโชโต ปทีโป อิว โชตโก
โส ตสฺสา หทยาปนฺโน สพฺพงฺเค นิหิโต สทา
สมนฺตโต ปริกฺขาโร ปญฺญาย ปากโฏ ตถา
อปฺปมตฺตา จ ภูมินฺทา ธมฺมฏฺฐา โหนฺตุ ทยฺยิกาติ ฯ

***

โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา
อริยญาณภิกฺขุนา รจิตา อรุณราชวรารามภิกฺขูหิ จ กตายํ

วะชิระกิตติยาภาราชะธีตาวะระทานะคาถา

***

(หันทะ มะยัง วะชิระกิตติยาภาราชะธีตาวะระทานะคาถาโย ภะณามะ เส)

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ　　ระตะนัตตะยะเตชะสา
วะชิรา กิตติยาภา สา　　ราชะธีตา นะรินทิรา
จักกิวังสัสสะ ทายาทา　　ทะสะมินทะปิยังกุรา
สิริโสภัคคะสัมปุณณา　　นีติสัตถะวิจักขะณา
อัตถายะ รัฏฐะวาสีนัง　　สัพพะกิจจานะการิกา
อิทานิ สา อะกัปปัตตา　　เทมัสสา วะระมัตถิกา
อะโรคา นิพภะยา โหตุ　　นิทธุกขา นิรุปัททะวา
ทีฆายุกา พะลูเปตา　　วัณณูเปตา สุเขธิตา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ　　โสตถิสสา โหตุ สัพพะทา
ยัง ปุญญัง กะริตัง รัญญา　　ราชะธีตุ วิภาวิตัง
ราชูนัง ปูริตัง ทัฬหัง　　ทัยยานัญจะ ปะวัตติตัง
ตัง ตัสสา ผะละสัมปันนัง　　โหตุ ตัง สุขะมาวะหัง
โอสะถัง วิยะ ทิพพันตัง　　ทุกขะฆาตะวิราชิตัง
โย ธัมโม นะระเทวานัง　　สัมมาสัมพุทธะเทสิโต
ชีวิโตปายะปัชโชโต　　ปะทีโป อิวะ โชตะโก
โส ตัสสา หะทะยาปันโน　　สัพพังเค นิหิโต สะทา
สะมันตะโต ปะริกขาโร　　ปัญญายะ ปากะโฏ ตะถา
อัปปะมัตตา จะ ภูมินทา　　ธัมมัฏฐา โหนตุ ทัยยิกาติ ฯ

***

โกวิทะมะหาเถเรนะ ปุนะ วิโสธิตา
อะริยะญาณะภิกขุนา ระจิตา อะรุณะราชะวะรารามะภิกขูหิ จะ กะตายัง

บทถวายพระพรชัยมงคล
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา

*****

(เชิญสาธยายคาถา ถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เถิด)

ด้วยเดชานุภาพแห่งพระศรีรัตนตรัย ขอถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ผู้ทรงเป็นหน่อเนื้อแห่งจักรีบรมวงศ์ ทรงเป็นพระธิดาเป็นที่รักยิ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระสิริโสภาคย์ ทรงพระปรีชาในนิติศาสตร์ ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจทั้งปวงเพื่อประโยชน์แห่งพสกนิกรผู้อยู่ในแว่นแคว้น บัดนี้ พระองค์ทรงพระประชวร ข้าพเจ้า ผู้หวังประโยชน์เกื้อกูลแก่พระองค์ จึงถวายพระพรชัยมงคล

ขอพระองค์ จงทรงปราศจากโรคาพาธ นิราศภัย ไร้ทุกข์ ไม่มีอุปัทวะขัดขวาง ทรงมีพระชันษายิ่งยืนนาน พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง พระเกียรติคุณก้องไกล ทรงพระเกษมสำราญ ด้วยการกล่าวคำสัจนั้น ขอสวัสดิมงคล จงเกิดมีแด่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ฯ ในกาลทุกเมื่อเทอญ

พระราชกุศลใดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบำเพ็ญแล้ว พระกุศลที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ฯ ทรงเจริญแล้วส่วนพระองค์ และที่พระบรมวงศานุวงศ์ ทรงบำเพ็ญแล้ว พร้อมทั้งบุญที่ปวงชนชาวไทยได้พร้อมใจกันบำเพ็ญให้เป็นไปแล้ว ขอพระราชกุศล พระกุศลพร้อมทั้งบุญนั้น จงรวมเป็นผลอันพรั่งพร้อม อำนวยความสุขเกษมสำราญ พรั่งพราวไปด้วยอุบายสำหรับขจัดทุกข์ ประดุจทิพยโอสถ แด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ฯ

พระธรรมใด ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แก่ทวยเทพและหมู่มนุษย์ ซึ่งส่องอุบายเลี้ยงชีวิต เหมือนประทีปส่องทาง ขอจงเบิกบานในพระทัย และสถิตคุ้มครองในพระวรกาย เรียงรายล้อมรอบเป็นเครื่องป้องกัน และจงปรากฏแก่พระปัญญา ในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ฯ ในกาลทุกเมื่อ ขอพระภูมินทรขัตติยราชเจ้าแผ่นดิน พระบรมวงศานุวงศ์ และปวงชนชาวไทย จงไม่ประมาท ตั้งมั่นในธรรมคือหลักความจริงและสิ่งดีงามด้วยเทอญ.

พระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙) ตรวจแก้

พระมหานพพร อริยญาโณ ป.ธ.๙ ประพันธ์

คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม จัดทำ

วัตถุประสงค์

เพื่อถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา โดยสืบเนื่องมาจากแถลงการณ์สำนักพระราชวัง เรื่อง สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงพระประชวร สมเด็จพระสังฆราชทรงมีพระบัญชาให้สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม มีประกาศแจ้งวัดทุกวัดจัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์และจิตตภาวนาเป็นพิเศษเพื่อถวายพระพรชัยมงคล คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม จึงประพันธ์บทนี้ขึ้นเป็นพิเศษ ใช้สาธยายต่อท้ายพระปริตร

สารัตถะ

แนวคิดหลักในการประพันธ์นี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันหลักของไทย ได้แก่ ชาติ ศาสน์ และกษัตริย์ ฉะนั้น ในบทถวายพระพรชัยมงคล มีสาระสำคัญดังนี้

๑. พระประวัติและพระกรณียกิจโดยสังเขป เฉพาะพระปรีชาด้านนิติศาสตร์และการที่ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจเพื่อประชาชนทั้งชาติ

๒. พระพรชัยมงคล ความย่อว่า ขอพระองค์จงหายจากพระอาการ ปลอดพ้นจากภยันตราย ทรงเจริญพระชันษายิ่งยืนนาน และทรงพระเกษมสำราญ

๓. พระราชกุศลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญ พระกุศลที่ส่วนพระองค์ทรงบำเพ็ญ และที่พระบรมวงศานุวงศ์ทรงบำเพ็ญแล้ว พร้อมทั้งบุญกุศลที่ปวงชนชาวไทยจงเป็นปัจจัยอำนวยพระพรชัยมงคลแด่พระองค์

๔. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง ขอจงปรากฏเหมือนเป็นแสงสว่างแด่ทุกพระองค์และนำทางชีวิตแห่งปวงชนชาวไทย

ฉันทลักษณ์

ฉันท์นี้ เป็นปัฐยาวัตรฉันท์ จัดเข้าเป็นชุด ๘ พยางค์ เป็น ๑ บาท ๔ บาท เป็น ๑ คาถา ในฉันท์นี้มีจำนวน ๙ คาถา จัดพิมพ์ ๒ บาท ใน ๑ บรรทัด ๑ คาถา จึงมี ๒ บรรทัด รวม ๑๘ บรรทัด

วชิรกิตฺติยาภาราชธีตาวรทานคาถา

***

(หนฺท มยํ วชิรกิตฺติยาภาราชธีตาวรทานคาถาโย ภณาม เส)

รตนตฺตยานุภาเวน รตนตฺตยเตชสา
วชิรา กิตฺติยาภา สา ราชธีตา นรินฺทิรา
จกฺกีวํสสฺส ทายาทา ทสมินฺทปิยงฺกุรา
สิริโสภคฺคสมฺปุณฺณา นีติสตฺถวิจกฺขณา
อตฺถาย รฏฺฐวาสีนํ สพฺพกิจฺจานการิกา
อิทานิ สา อกปฺปตฺตา เทมสฺสา วรมตฺถิกา
อโรคา นิพฺภยา โหตุ นิทฺทุกฺขา นิรุปทฺทวา
ทีฆายุกา พลูเปตา วณฺณูเปตา สุเขธิตา
เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิสฺสา โหตุ สพฺพทา
ยํ ปุญฺญํ กริตํ รญฺญา ราชธีตุ วิภาวิตํ
ราชูนํ ปูริตํ ทฬฺหํ ทยฺยานญฺจ ปวตฺติตํ
ตํ ตสฺสา ผลสมฺปนฺนํ โหตุ ตํ สุขมาวหํ
โอสถํ วิย ทิพฺพนฺตํ ทุกฺขฆาตวิราชิตํ
โย ธมฺโม นรเทวานํ สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิโต
ชีวิโตปายปชฺโชโต ปทีโป อิว โชตโก
โส ตสฺสา หทยาปนฺโน สพฺพงฺเค นิหิโต สทา
สมนฺตโต ปริกฺขาโร ปญฺญาย ปากโฏ ตถา
อปฺปมตฺตา จ ภูมินฺทา ธมฺมฏฺฐา โหนฺตุ ทยฺยิกาติ ฯ

***

โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา

อริยญาณภิกฺขุนา รจิตา อรุณราชวรารามภิกฺขูหิ จ กตายํ

วชิรกิตฺติยาภาราชธีตาวรทานคาถาวณฺณนา

***

วชิรกิตฺติยาภาวรทานคาถาวณฺณนา ปนายํ ฯ **รตนตฺตยานุภาเวนาติ** พุทฺธาทีนํ รตนานํ ติณฺณํ อานุภาเวน ฯ ปฐยาวตฺตสฺส ปฐมปาโท นวกฺขริโก โปราณเกหิ รจิโตยํ ฯ ตตฺถ ตโย อํสา โกฏฺฐาสา อวยวา อสฺสาติ ตยํ, ติสทฺทโต อยปจฺจโย, เอวํ ทฺวยํ, อุภยํ ฯ วุตฺตญฺหิ อุโภ อํสา โกฏฺฐาสา อวยวา อสฺสาติ อุภยํ, อยูภทฺวิตีหํเสติ โมคฺคลฺลานสุตฺเตน อุภโต อโยติ ฯ ตยสทฺโท ติสมุทายวาจโก ฯ รตนานํ ตยํ รตนตฺตยํ, ปร เทฺวภาโว ธาเนติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน ตสทิสเทฺวภาโว, รตนตฺตยสฺส อานุภาโว รตนตฺตยานุภาโว, เตน ฯ เอวํ **รตนตฺตยเตชสาติ** ฯ อยมฺปเนเตสํ วิเสโส ฯ ตตฺถ เตชสาติ เตเชน ฯ มโนคณาทิโต สฺมึนานมิอาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน มโนคณาทิโต นาวิภตฺติยา อาการเทโส, ส สเร วาคโมติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน มโนคณาทีหิ สเร ปเร สาคโม โหติ จ, เตชสา ฯ เสสํ สมํ ฯ คาถาปาททฺวยมิทํ ปณามกรณวเสน วุตฺตํ ฯ ตพฺพาหสา อมฺหากํ ธมฺมิกํ อิจฺฉิตํ ปตฺถิตํ ธานโส อุปกปฺปตูติ ฯ

ตตฺถ **วชิราติ** ปเนตฺถ ฯ วชเตว น ปฏิหญฺญเต ยสฺส คมนํ เกนจีติ วชิรํ รตนํ, วช คมเน, รนฺชุทาทีหิ ธทิทฺทกิราติอาทินา ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อิรปจฺจโย ฯ วชิรํ วิยาติ วชิโร มหาวชิราลงฺกรณ-ราชา, ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺญตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน วชิรสทฺทโต อุปมตฺเถ ณปจฺจโย, น วุทฺธิ ฯ วชิรสฺส มหาวชิราลงฺกรณราชสฺส ธีตา อปจฺจํ วชิรา, ทยฺยิกสฺส ปรมินฺทสฺส มหาวชิราลงฺกรณราชสฺส กุมารีติ อตฺโถ, วชิรสทฺทโต อปจฺจตฺถิเต ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, ถิยํ อา ฯ วชิรํ วิยาติ วชิรา วา, วชิรูปมา, วชิรสทฺทโต ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺธตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อุปมตฺเถ ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, ยถา ตุลา วิยาติ ตุลา, ปริตฺตํ วิยาติ ปริตฺตนฺติ, อยุวณฺณานมมาโย วุทฺธี อุวุทฺธี จาติ สทฺทนีติสุตฺเตน อการอิวณฺณุวณฺณานํ อาเอโอวุทฺธิโย โหนฺติ อวุทฺธิโย จ ฯ สา หิ อุภโต สุชาติสมนฺนาคตตฺตา โสภิตภาเวน โสภณา, ขตฺติยวํเส ชาตตฺตา วิคตีรภาเวน วีรา, วิคโต อีโร กมฺปนํ เยน โส วีโร, วิกฺกนฺโต, วีโร ยสฺสา อตฺถีติ วีรา ฯ

กิตฺติยาภาติ ปเนตฺถ ฯ กิตฺติ จ สา อาภา จาติ กิตฺติยาภา, วิเสสนุตฺตรปทสมาโสยํ, ยการาคโม, โชติกกิตฺติมตี ขตฺติยนารี ฯ กิตฺติ เอว อาภา กิตฺติยาภา วา, อวธารณปุพฺพปทกมฺมธารย-สมาโสยํ, สา อสฺสา อตฺถีติ กิตฺติยาภา, อสฺสตฺถิตทฺธิเต โณ, อิตฺถีโชตกา อา, กิตฺติมตี ราชธีตา ฯ วชิรา จ สา กิตฺติยาภา จ วชิรกิตฺติยาภา, รสฺสํ ฯ อิทํ หิ สกฺกเฏ วชฺร, ทยฺเยปิ วสฺส โพ, พชฺร อิติ ปากฏํ ฯ กิติยาภาติปิ ปาโฐ, โส วิสํโยโค.

นรินฺทิราติ นรานํ อินฺทิรา, ปเรสํ อิสฺสรา ฯ ตตฺถ อินฺทติ ปรมิสฺสริยํ กโรตีติ อินฺทิรา, ปรมิสฺสริเย อิทิธาตุ, รนฺชุทาทีหิ ธทิทฺทกิราติอาทินา ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อิโร, วุตฺตญฺหิ อภิธานปฺปทีปิกาฏีกายํ สุํสุมารคิรํ, อิโรติ, อิการนฺตตาย นิคฺคหีตํ, วคฺคนฺตํ, ถิยํ อา ฯ นรานํ

ทยฺยิกชนานํ อินฺทิรา นรินฺทิรา ฯ อินฺทติ ปรมิสฺสริยํ กโรตีติ วา อินฺโท สกฺโก เทวราชา, อิธ ปน สมฺมติเทโว ทยฺยราชา อธิปฺเปโต, อินฺท อิสฺสริเย, โท, รุนฺชุกาทีหิ รนฺชุทาทีหิ ธทิทฺทกิรา กฺวจิ ชทโลโป จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อนฺตทโลโป, อิทิ วา ปรมิสฺสริเย, โท, จูฬธาตุปจฺจยโชติกายํ อนฺตทการสฺส โนติ วุตฺตํ ฯ อินฺโท วิยาติ อินฺโท, ทยฺยราชา, ตสฺส ธีตา อินฺทิยา, ณิยปจฺจโย, สาเอว อินฺทิรา, อิทณฺหิ ตสฺสา ราชธีตุยา ปริยายโต อธิวจนํ ฯ

จกฺกิวํสสฺส ทายาทาติ จกฺกิสฺส นาม ราชกุลสฺส ทายาทา ฯ ตตฺถ จกฺกิ นาม วํโส พนฺธุ โคตฺตํ อนฺวโย, ตสฺส ทายาทา ฯ ทาตพฺพฏฺเฐน ทายํ, ตํ อาทิยตีติ ทายาโท, ทายํ อาททาตีติ ทายาโท วา, ทายสทฺทูปปทอาปุพฺโพ ทา ทาเน, อปจฺจโย ฯ ทายาทสฺส ธีตา ทายาทา, กุลธีตา, ทายาทสทฺทโต ธีตตฺเถ ณปจฺจโย, ถิยํ อา ฯ

ทสมินฺทปิยงฺกุราติ ทสมสฺส อินฺทสฺส ปิยงฺกุรา ฯ ตตฺถ อินฺโท นาม จกฺกิวํเส นภโกฏิราชาทีนํ ขตฺติยานํ ปรมฺปรายมาคโต ทสโม มหาวชิราลงฺกรณราชา สมฺมติเทโว ฯ องฺกุโร พีชํ วิยาติ องฺกุโร, อุปมตฺเถ ณปจฺจโย, ปุตฺตนตฺตาทิ, ปิโย จ โส องฺกุโร จาติ ปิยงฺกุโร, ถิยํ อา ปิยงฺกุรา, เชฏฺฐธีตา ฯ ทสมสฺส อินฺทสฺส สมฺมติเทวสฺส วชิรราชสฺส ปิยงฺกุรา, มหาวชิราลงฺกรณ-ราชสฺส ธีตา ฯ

สิริโสภคฺคสมฺปุณฺณาติ สิริโสภคฺคาหิ สมฺปุณฺณา ฯ ตตฺถ สิรีติ อิสฺสริยํ, สมฺปตฺติ, อิทณฺหิ พุทฺธิปุญฺธานํ อธิวจนํ ฯ โสภตีติ โสภา, สุภ ทิตฺติยํ, สุนฺทรํ ภาตีติ โสภา วา, ภา ทิตฺติยํ, โณ, ถิยํ อา ฯ สิริ จ โสภา จ สิริโสภา, สมฺปตฺติทิตฺติโย, สิริโสภา จ ตา อคฺคา จาติ สิริโสภคฺคา, ตาหิ สมฺปุณฺณา สมนฺนาคตา สิริโสคฺคสมฺปุณฺณา, ขตฺติยสมฺปตฺติโสภณาการสมฺปตฺตา, อสมาหารทฺวนฺท-วิเสสนุตฺตรปทกมฺมธารยนฺโต ตติยาตปฺปุริสสมาโสยํ ฯ ตตฺถ กาลตฺตเย ตปจฺจโย ฯ สา หิ สิริโสภคฺคานํ สมฺปูริ สมฺปูรติ สมฺปูริสฺสติ ฯ วุตฺตณฺหิ นิรุตฺติทีปนียํ พหุลาธิการา กาลตฺตเยปิ ตปจฺจโย, สรติ, อสริ, สริสฺสตีติ สโตติ ฯ

นีติสตฺถวิจกฺขณาติ นีตสตฺถวิชานนิกา, วินิจฺฉยกมฺมกุสลา, อฏฺฏกรเณ สมตฺถา ฯ ตตฺถ นียติ เอตายาติ นีติ, ยุตฺตายุตฺติวิจารณา, ปณยนํ, อิตฺถีลิงฺโคยํ, กตฺถจิ นีติสตฺถํ เขตฺตวิชฺชาติ วุจฺจติ, กตฺถจิ ขตฺติยธมฺโม, อิธ ปน อฏฺฏวินิจฺฉโย อธิปฺเปโต ฯ วิจกฺขณาติ ปณฺฑิตา โกวิทา โวหารกุสลา ฯ

อตฺถาย รฏฺฐวาสีนนฺติ ทยฺยรฏฺเฐ นิวาสีนํ อตฺถาย ฯ สา หิ ทยฺยิกานํ ทุกฺขาปนยน-สุขุปนยตฺถาย สพฺพกิจฺจานิ กโรติ เตน วุตฺตํ **สพฺพกิจฺจานการิกาติ** ฯ ตตฺถ สพฺพานิ กิจฺจานิ สพฺพกิจฺจานิ, กมฺมธารโยยํ ฯ กโรตีติ การิกา, ปริปูริกา, กร กรเณ, กตฺตริ ณฺวุ, อนกายุณฺวูนนฺติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อกาเทโส, วุทฺธิ, เตสุ วุทฺธีติอาทินา อการสฺส อิกาโร ฯ สพฺพกิจฺจานํ การิกา สพฺพกิจฺจานการิกา, พฺยญฺชเน จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน นิคฺคหีตํ พฺยญฺชเน ปเร โลปํ ปปฺโปติ,

อริยสจฺจานทสฺสนํ, เอตํ พุทฺธานสาสนนฺติ ฯ ฉฏฺฐีตปฺปุริสสมาโสยํ, อุปโยควจนตฺเถ สามิวจนํ ฯ ราชธีตาติ ปทสฺส วิเสสนิทํ, สพฺพกิจฺจาน การิกาติปิ ปาโฐ ฯ

อิทานิ สา อกปฺปตฺตาติ อธุนา เอสา ราชธีตา ทุกฺขปฺปตฺตา, โรเคน ปีฬิตา ฯ ตตฺถ อกํ ทุกฺขํ หทยมํสสมุฏฺฐิตโรคปีฬนํ ปตฺตา อกปฺปตฺตา, ทุติยาตปฺปุริสสมาโสยํ ยถา สุขปฺปตฺโตติ, อํโลโป, ปสทิสเทฺวภาโว ฯ อกสทฺโทยํ ทุกฺขวาจโก ยถา นาโกติ, ตตฺถ กกาโร สุขวาจโก, น กํ สุขํ อกํ ทุกฺขํ, น อกํ ทุกฺขํ เอตฺถาติ นาโก สคฺโค ฯ นิรุตฺติทีปนียญฺหิ กํ วุจฺจติ สุขํ, ตพฺพิรุทฺธตฺตา อกํ วุจฺจติ ทุกฺขํ, นตฺถิ อกํ เอตสฺมินฺติ นาโก, สคฺโคติ วุตฺตํ ฯ

เทมสฺสา วรมตฺถิกาติ มยํ ตสฺสา ราชธีตุยา หิตสุเขหิ อตฺถิกา วรํ ททาม ฯ ตตฺถ วริยเต วริตพฺโพติ วโร, วร ยาจิจฺฉาภตฺยํ, อปจฺจโย ฯ อตฺโถ เตสํ อตฺถีติ อตฺถิกา, อตฺถสทฺทโต อสฺสตฺถิตทฺธิเต อิโก, โย ปุถุวจนํ, วิเสสนํ ฯ

อโรคาติ โรคสฺส รหิตตฺตา นิราพาธา, อปฺปาพาธา, สา อูรุพาหุพลาติ ทสฺเสติ ฯ **นิพฺภยาติ** ภยสฺส รหิตตฺตา อกุโตภยา, สารชฺชรหิตาติ ทสฺเสติ ฯ **นิทฺทุกฺขาติ** กายจิตฺตกฺเขทสฺส รหิตตฺตา อปฺปาตงฺกาติ ฯ สา อพฺยาปชฺชรหิตาติ ทสฺเสติ ฯ **นิรุปทฺทวาติ** อุปทฺทวสฺส รหิตตฺตา เขมวตี ฯ **ทีฆายุกาติ** ทีฆายุกภาเวน อายุวตี, จิรํ ฐิตา, สา อายุกปฺปํ ยาเปตูติ ทสฺเสติ ฯ **พลูเปตาติ** พลปฺปตฺตา, พเลน อุปคตา สมนฺนาคตา ฯ **วณฺณูเปตาติ** ฉวิวณฺเณน กิตฺติวณฺเณน จ อุปคตา สมนฺนาคตา, สา วณฺณวตีติ ทสฺเสติ ฯ **สุเขธิตาติ** สุเขน เอธิตา, สา สุขสํวฑฺฒิตาติ ทสฺเสติ ฯ

เอเตน สจฺจวชฺเชนาติ เอเตน สจฺจวจเนน ฯ ตสฺสา สจฺจวาจาย วิสุํ วจนํ ครุตรปุญฺญสมฺมตํ ฯ สทฺทนีติธาตุมาลายํ ปน วทิตพฺพํ วตฺตพฺพนฺติ วชฺชํ, กึ ตํ, วจนํ. เอเตน สจฺจวชฺเชน สมงฺคินี สามิเกน โหมีติ เอตฺถ หิ วจนํ วชฺชนฺติ วุจฺจตีติ วุตฺตํ ฯ จูฬธาตุปจฺจยโชติกายํ ปน วาทยนฺติ ตมิติ วชฺชํ, วท วจเน, ณฺโย, ทฺยสฺส ชฺโช. วทิตพฺพํ กเถตพฺพนฺติ วชฺชํ, วจนํ, ยถา เอเตน สจฺจวชฺเชน วทธาตุโต ณฺโยติ วุตฺตํ ฯ

ยํ ปุญฺญํ กริตํ รญฺญาติ รญฺญา มหาวชิราลงฺกรณราเชน ยํ ทานาทิปุญฺญํ กตํ ฯ ตตฺถ **กริตนฺติ** รญฺญา กตํ ปกตํ ปริปูริตนฺติ อตฺโถ, กร กรเณ อิการาคโม, กมฺเม โต ฯ วุตฺตญฺหิ พุทฺธวนฺทนาย มหาปณามปาเฐ กริตมธิกตนฺติ ฯ รญฺญาติวจนํ กรณวจเนน วุตฺตํ, กริตนฺติ ปทสฺส กตฺตาติ สมฺพนฺธิตพฺพํ ฯ อยญฺหิ สุวิญฺเญยฺยนโย ฯ ราชา หิ ชาติสฺสริยาทิขตฺติยสมฺปตฺติสมนฺนาคตตฺตา อกสิเรน ทานาทิปุญฺญํ กโรติ ฯ ราชธีตูติวจนานิ สามิวจเนน กถิตานิ ฯ อยญฺหิ ทุวิญฺเญยฺยนโย ฯ เต หิ ราชธีตุอาทโย ชนา น อกสิเรน ทานาทิปุญฺญํ กโรนฺติ ฯ อถวา กรณวจนตฺเถ สามีวจนํ ฯ ตตฺถ หิ ปุญฺญํ ราชธีตุยา วิภาวิตํ กตํ เจว, ราชูหิ ทฬฺหํ ปูริตํ กตํ จ, ทยฺเยหิ ปวตฺติตํ กตํ จ ฯ เตสญฺจ วิเสโส ฯ รญฺญาติ เอกวจเนน มหาวชิราลงฺกรณราชานเมว สนฺธาย วุตฺตํ ฯ ราชูนนฺติ ปุถุวจเนน ตสฺส ภริยาทโย ขตฺติเย อนฺโตชเน จ อนฺตมโส อนุยนฺเตปิ สนฺธาย วุตฺตํ ฯ อยญฺจ โคพลิพทฺทนโยติปิ

ปาริเสสนโยติปิ เวทิตพฺโพ ยถา ธมฺโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺรตฺโตติอาทีสุ ฯ เอตฺถ จ สติปิ มหาวชิราลงฺกรณราชสฺส ราชภาเว, รญฺธาติวจเนน ตสฺส วิสุํ คหิตตฺตา โคพลิพทฺทนเยน ตทญฺเรราชวาจกํ ราชูนนฺติวจนํ ทฏฺธพฺพํ ฯ

สุขมาวหนฺติ สุขํ อาวหตีติ สุขมาวหํ, สุขสทฺทูปปท- อาปุพฺโพ วห, อปจฺจโย จ, อลุตฺเต นิคฺคหีตสฺส มการาเทโส ฯ สุขาวหนฺติ ยุตฺตรํ, อิธ ปน ฉนฺทานุรกฺขณวเสน วุตฺตํ, หิตหิตาวหนฺติ อตฺโถ ฯ

โอสถํ วิย ทิพฺพนฺตนฺติ โอสถํ โอสธํ เภสชฺชํ อิว ทิพฺพํ ฯ ตตฺถ ทยฺยิกคนฺเถ เยภุยฺเยน ถการวเสน **โอสถนฺติ** วุตฺตํ, นปุํสกลิงฺเค สทฺโทยํ ฯ พิพฺพํเอว **ทิพฺพนฺตํ**, ทิพฺพสทฺทโต อนฺตกาโร ตพฺภาโว ยถา กมฺมํ กมฺมนฺโต สุตฺตํ สุตฺตนฺโต วนํ วนนฺโตติ, สทฺทนีติสุตฺตมาลายํ ปน วุตฺตํ วาจาสิลิฏฺธตฺถํ อนฺตคตาทีนิ ปตนฺติ ปทนฺเตติ, ทิพฺโพสธํ อมโตสธนฺติ อตฺโถ ฯ อนฺตสทฺโท วา ปาธเสโส เภสชฺชวิเสสวาจโก ฯ

ทุกฺขฆาตวิราชิตนฺติ ทุกฺขฆาตนวิภูสิตํ ฯ ตตฺถ ทุกฺขํ นาม ปาปํ, ตสฺส ฆาตโนปาโย, เตน วิราชิตํ ฯ ตตฺถ ทุกฺขํ หนตีติ ทุกฺขฆาโต ทุกฺขฆาตโน วา, ทุกฺขสทฺทูปปท - หน, หนสฺส ฆาโต, อปจฺจโย ยุปจฺจโย วา ฯ วิราชิตนฺติ วิภูสิตํ สญฺฉนฺนํ สมุชฺชลิตํ ฯ ยถา เตลกฏาหคาถายํ พตฺตึสลกฺขณ-วิราชิตรูปโสภาติ ฯ

ธมฺโมติ สาสนธมฺโม วา สภาวธมฺโม วา ฯ **นรเทวานนฺติ** นโร จ เทโว จ นรเทวา, เตสํ ฯ **สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิโตติ** สมฺมาสมฺพุทฺเธน เทสิโต ฯ

ชีวิโตปายปชฺโชโตติ ชีวิโตปายสฺส ปชฺโชโต ฯ ตตฺถ ชีวิตสฺส อุปาโย ชีวิโตปาโย, ฉฏฺฐีตปฺปุริสสมาโสยํ, ตํ ปชฺโชตติ ปกาเสติ เทเสตีติ ชีวิโตปายปชฺโชโต, ชีวิโตปายสทฺทูปปท-ปปุพฺโพ ชุต ทิตฺติมฺหิ, โณ, วุทฺธิ, ณานุพนฺธโลโป, ชสฺทิสฺเทฺวภาโว, วุตฺตํ หิ สคาถวคฺคฏีกายํ ตํ ตํ สมวิสมํ ปชฺโชตตีติ ปชฺโชโต ปทีโป. ธมฺโมติ ปทสฺส วิเสสนํ ฯ โส ธมฺโม เวเนยฺยานํ ชีวิโตปายปชฺโชโต โหติ ชีวิตสฺส อุปายํ โชตติ ทีเปติ ปทีโป อิว โชตโก ฯ เตน วุตฺตํ **ปทีโป วิย โชตโกติ** ฯ

โส ตสฺสา หทยาปนฺโนติ โส ธมฺโม ตสฺสา ราชธีตุยา หทยาปนฺโน หทยงฺคโม ฯ ตตฺถ พฺยญฺชนโต หทยํ จิตฺตํ อาปนฺโน หทยาปนฺโน ฯ อตฺถโต ปเนส ตสฺสา หทเย วิกสิโต วิย อุปฺปนฺโน โหตุ ฯ

สพฺพงฺเค นิหิโต สทาติ สพฺพทา สพฺพสฺมึ องฺเค สรีเร อวยเว นิหิโต ปติฏฺจิโต อนุปวิฏฺโจ ฯ อยญฺหิ พฺยญฺชนโต อธิปฺปาโย, อตฺถโต ปน ธมฺโม เหตุปจฺจเยน ปวตฺติโต, สตฺตานํปิ สกลสรีรํ อนฺตมโส ชีวิตํปิ ธมฺมตาย ปวตฺติตํ ปติตํ ฯ

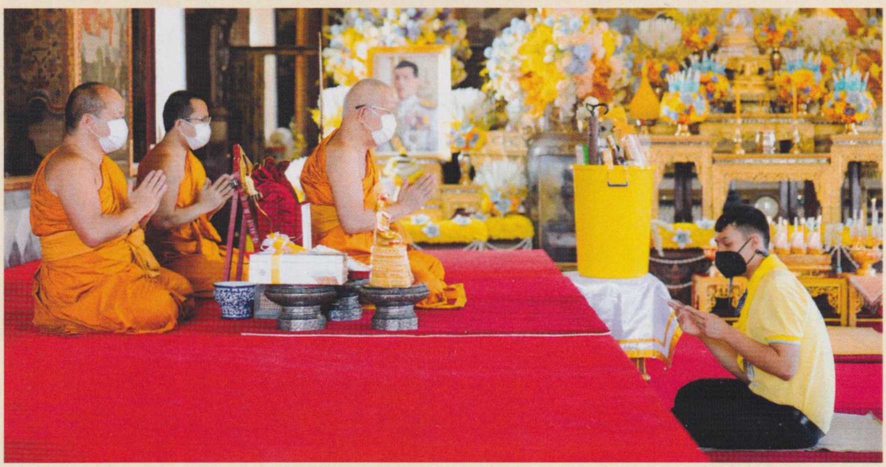
ปญฺราย ปากโฏฺ ตถาติ ติกฺขปญฺราย ปากโฏฺ จ ฯ โส หิ ธมฺโม ตสฺสา ราชธีตุยา วิจารณปญฺราย ปากโฏฺ สมุทิโต จ โหตุ ฯ ตถาสทฺโท เจตฺถ สมุจฺจยตฺโถ ธมฺมานํ วิจโย ตถาติอาทีสุ

วิย ฯ โส ตสฺสา หทยาปนฺโน จ สทา สพฺพงฺเค นิหิโต จ สมนฺตโต ปริกฺขาโร จ ปญฺธาย ปากโฏ จ โหตูติ สมฺพนฺธิตพฺโพ ฯ

สมนฺตโต ปริกฺขาโรติ สพฺพสรีรสฺส เจว ชีวิตสฺส จ สมนฺตา ปริวาโร อลงฺกาโร สมฺภาโร, สมนฺตโต วุฑฺฒิยา วิรุฬฺหิยา เวปุลฺลาย ปจฺจโย จ ฯ ปริกฺขารสทฺโท ปริวาราลงฺการสมฺภาราทีสุ วตฺตติ ฯ ตตฺถ ปริกฺขาโรติ สตฺตหิ นครปริกฺขาเรหิ สุปริกฺขิตฺตํ โหตีติอาทีสุ ปริวาโร วุจฺจติ. รโถ เสตปริกฺขาโร, ฌานกฺโข จกฺกวีริโยติอาทีสุ อลงฺกาโร. เย จิเม ปพฺพชิเตน ชีวิตปริกฺขารา สมุทาเนตพฺพาติอาทีสุ สมฺภาโร.

อปฺปมตฺตา จ ภูมินฺทาติ ปเนตฺถ ฯ อปฺปมาโท นาม สกฺกจฺจกิริยตา สาตจฺจกิริยตา อฏฺฐิตกิริยตา อโนลีนวุตฺติตา อนิกฺขิตฺตฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา อาเสวนา ภาวนา พหุลีกมฺมํ, ตสฺมึ ฐิตา ฯ จสทฺโท ปนิธ สมฺปิณฺฑนตฺโถ เตสํ ขตฺติยานํ อนฺโตชเน อนุยนฺเต จ รฏฺฐนิวาสิโน จ สมฺปิณฺเฑติ ฯ ตตฺถ ภูมินฺทาติ ขตฺติยา, ภูมิยํ รฏฺเฐ อินฺทา อิสฺสรา ภูมินฺทา, ปชวิสฺสราติ อตฺโถ ฯ อถวา ภูมินฺโท จ ภูมินฺทปริสา จ ภูมินฺทา, เอกเสสสมาโสยํ, ยถา สารีปุตฺตาติ ฯ ธมฺมฏฺฐาติ ทสวิธราชธมฺมาทีสุ ฐิตา ฯ เตน อยมตฺโถ เวทิตพฺโพ ฯ ทยฺยิกา ภูมินฺทา ขตฺติยา อนฺโตชนา อนุยนฺตา รฏฺฐนิวาสิโน จ อปฺปมตฺตา โหนฺตุ ธมฺมฏฺฐา ฯ วุตฺตํ หิ สทฺทาธิกา อตฺถาธิโกติ ฯ

อยณฺหิ ทยฺยรฏฺเฐ อรุณราชวรารามิกปมุเขน ราชทตฺติยนามวิสุเตน พฺรหฺมวชิรเมธินา อภิปูชนียฏฺฐานวิรกฺขคฺคสงฺฆกิจฺจปริหารธมฺมปฏิภาณวิจิตฺตติปิฏกปณฺฑิตมหาคณิสฺสรปวรสงฺฆาราม-คามวาสินา โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา, มยา อายสฺมโต ธาณเวสกวนวาสิโน พุทฺธโฆสาจริยสฺส ปยุตฺตมหาเถรสฺส สทฺธิวิหาริเกน อริยญาณภิกฺขุนา รจิตา, อรุณราชวราราเม ภิกฺขูหิ จ กตา ฯ

สินีนาฏวิลาสกลฺยาณีราชนารีวรทานคาถา

(หนฺท มยํ สินีนาฏวิลาสกลฺยาณีราชนารีวรทานคาถาโย ภณาม เส)

***

ราชนารี สินีนาฏา　　วชิรา ภตฺติวํสิกา
ทกฺขา วิลาสกลฺยาณี　　ทสมินฺทมโนรมา
คิลานุปฏฺฐิกายุตฺตา　　มหาราชาภิปาลิกา
อภิรูปา สุวิกฺกนฺตา　　อุตฺตานมุขินี พุธา
โยธานมิสฺสรา เสฏฺฐา　　เวสารชฺชสมายุตา
ปุญฺญาธิการสํยุตฺตา　　สพฺพากปฺปวิลาสินี
ยโสโภคสมาปนฺนา　　ทยฺยานมตฺถจารินี
หิตทา ทุกฺขิตานญฺจ　　เตสญฺจ สุขทายิกา
สมฺพุทฺธมามิกา อคฺคา　　ปาลิสิกฺขานุกามิกา
ปญฺหานํ ปุจฺฉนตฺถาย　　เถรานํ สนฺติกํ คตา
คนฺถโสธิกสมฺปตฺตา　　พุทฺธธมฺมวิจกฺขณา
อิทานิ มงฺคโลกาเส　　เทมสฺสา วรมตฺถิกา
รตนตฺตยานุภาเวน　　กตปุญฺญาน เตชสา
ทีฆายุกา พลปฺปตฺตา　　วณฺณูเปตา สุเขธิตา
นิทฺทุกฺขา โหตุ นิสฺโสกา　　นิรามยา จ นิพฺภยา
ธมฺมทีโป มหารญฺญํ　　ปญฺญาย โหตุ ปากโฏ
อปฺปมตฺตา จ ราชาโน　　ธมฺมาลงฺการลงฺกิตา
รชฺชํ ธมฺเมน กาเรนฺตุ　　ปชํ รกฺขนฺตุ สพฺพทาติ ฯ

****

โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา
อริยญาณภิกฺขุนา รจิตา อรุณราชวรารามิกภิกฺขูหิ จ กตายํ

สินีนาฏะวิลาสะกัล์ยาณีราชะนารีวะระทานะคาถา

(หันทะ มะยัง สินีนาฏะวิลาสะกัล์ยาณีราชะนารีวะระทานะคาถาโย ภะณามะ เส)

***

ราชะนารี สินีนาฏา วะชิรา ภัตติวังสิกา
ทักขา วิลาสะกัล์ยาณี ทะสะมินทะมะโนระมา
คิลานุปัฏฐิกายุตตา มะหาราชาภิปาลิกา
อะภิรูปา สุวิกกันตา อุตตานะมุขินี พุธา
โยธานะมิสสะรา เสฏฐา เวสารัชชะสะมายุตา
ปุญญาธิการะสังยุตตา สัพพากัปปะวิลาสินี
ยะโสโภคะสะมาปันนา ทัยยานะมัตถะจารินี
หิตะทา ทุกขิตานัญจะ เตสัญจะ สุขะทายิกา
สัมพุทธะมามิกา อัคคา ปาลิสิกขานุกามิกา
ปัญหานัง ปุจฉะนัตถายะ เถรานัง สันติกัง คะตา
คันถโสธิกะสัมปัตตา พุทธะธัมมะวิจักขะณา
อิทานิ มังคะโลกาเส เทมัสสา วะระมัตถิกา
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ กะตะปุญญานะ เตชะสา
ทีฆายุกา พะลัปปัตตา วัณณูเปตา สุเชธิตา
นิททุกขา โหตุ นิสโสกา นิรามะยา จะ นิพภะยา
ธัมมะทีโป มะหารัญญัง ปัญญายะ โหตุ ปากะโฏ
อัปปะมัตตา จะ ราชาโน ธัมมาลังการะลังกิตา
รัชชัง ธัมเมนะ กาเรนตุ ปะชัง รักขันตุ สัพพะทาติ ฯ

****

โกวิทะมะหาเถเรนะ ปุนะ วิโสธิตา

อะริยะญาณะภิกขุนา ระจิตา อะรุณะราชะวะรารามิกะภิกขูหิ จะ กะตายัง

คำอำนวยพร

เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี

(เชิญสาธยายคำอำนวยพรเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี เถิด)

***

เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี ผู้ดำรงวงศ์วชิราภักดิ์ เป็นผู้ฉลาด เป็นที่โปรดปรานของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ จบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ถวายงานแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว งดงามมุ่งมั่น ยิ้มแย้มร่าเริง รอบรู้ เป็นผู้บังคับแถวแซงเสด็จ โดดเด่น กล้าหาญ มีบุญ มีกิริยางดงาม ถึงพร้อมด้วยยศ และโภคสมบัติ มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชาวไทยช่วยเหลือผู้ต้องทุกข์ และก่อสุขแก่ปวงชนนั้น เป็นพุทธมามิกาผู้เลิศ เชิดชูนำพาการศึกษาภาษาบาลี ไปถึงถิ่นที่อยู่ของพระเถราจารย์ เพื่อสนทนาสอบถามปัญหาธรรมเป็นบรรณาธิการพจนานุกรมพระไตรปิฎกบาลีเถรวาท ฉลาดในการศึกษาพุทธธรรม

บัดนี้ ถึงโอกาสอันเป็นมงคล ข้าพเจ้าทั้งหลายผู้มุ่งประโยชน์เกื้อกูล จึงอำนวยพรแด่เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี ด้วยอำนาจแห่งพระศรีรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้ว ขอเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี จงมีอายุยืนยาว มีกำลังกายแข็งแรง ฉวีวรรณผุดผ่อง มีความสุข ไร้ทุกข์ ไร้โศก ไร้โรค และไร้ภัย

ขอประทีปคือธรรมจงปรากฏแก่พระปัญญาในพระราชาทั้งหลาย อนึ่ง ขอพระราชาทั้งหลาย จงทรงไม่ประมาท ประดับด้วยเครื่องประดับคือธรรม ครองราชย์-สมบัติ รักษาประชาราษฎร์โดยธรรม ตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ.

****

พระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙) ตรวจชำระ

พระมหานพพร อริยญาโณ ป.ธ. ๙ ประพันธ์

คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม จัดทำ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม โดยพระเดชพระคุณพระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙) เจ้าอาวาส ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสาธยายพระปริตร และการเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่างๆ นอกจากจะทำวัตรสวดมนต์เช้า-ค่ำ เป็นปกติแล้ว เมื่อถึงโอกาสสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ จะจัดกิจกรรมสาธยายพระปริตรเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสนั้นๆ

บัดนี้ ถึงโอกาสอันเป็นมงคล เนื่องในวันคล้ายวันเกิดเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี ในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ นี้ คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม จึงจัดกิจกรรมเจริญพระพุทธมนต์และเจริญจิตตภาวนา ณ พระอุโบสถ วัดอรุณราชวราราม เพื่ออำนวยพรแด่เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี และเพื่อส่งเสริมการเจริญกุศลของพุทธบริษัท

ในการนี้ คณะสงฆ์วัดอรุณราชวราราม ได้จัดทำบทอำนวยพรเพื่อความเป็นมงคลแด่เจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี โดยพระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม ตรวจชำระ พระมหานพพร อริยญาโณ ป.ธ.๙ ผู้ช่วยเจ้าอาวาส อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดอรุณราชวราราม ประพันธ์ ด้วยฉันทลักษณะเป็นภาษาบาลี พร้อมคำแปล

สารัตถะ

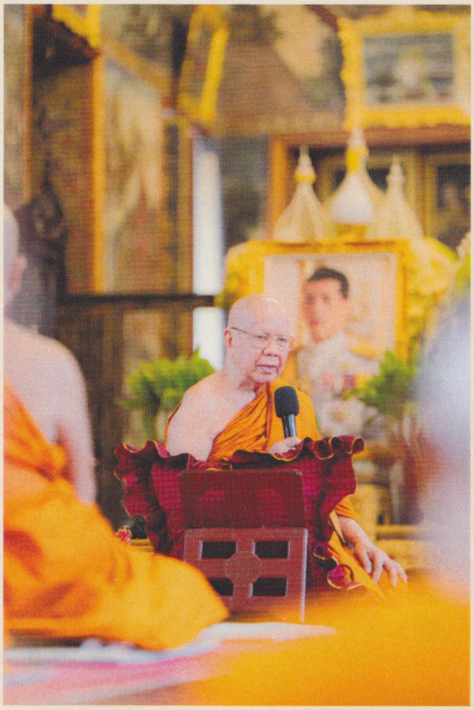
แนวคิดหลักในการประพันธ์นี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับสถาบันหลักของไทย ได้แก่ ชาติ ศาสน์ และกษัตริย์ ฉะนั้น ในบทถวายพระพรชัยมงคล มีสาระสำคัญดังนี้

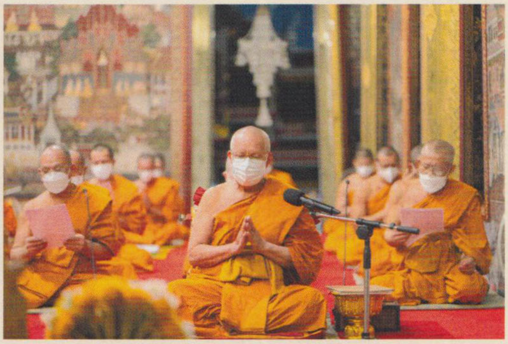
๑. ประวัติโดยสังเขป โดยเฉพาะการพยาบาลทหารกองทัพบก การรับพระราชทานยศและตำแหน่งทางทหาร รวมถึงชื่อ สินีนาฏ วงศ์วชิราภักดิ์
๒. การถวายงานพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว การเป็นผู้บังคับแถวแซงเสด็จขบวนพระบรมราชอิสริยยศ ด้วยความกล้าหาญ แน่วแน่ และดำรงความงดงามสมอิสริยยศที่ได้รับพระราชทาน การบำเพ็ญจิตอาสาเพื่อประโยชน์ของปวงชน การสนใจศึกษาภาษาบาลีในฐานะเป็นพุทธมามิกา ผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนา การไปพบพระมหาเถระในพระอารามต่างๆ เพื่อสนทนาธรรม
๓. คำอำนวยพร ความย่อว่า ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ขอเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี จงมีอายุยืนนาน ฉวีวรรณผุดผ่องงดงาม มีความสุข และมีสุขภาพแข็งแรง ไร้ทุกข์ ไร้โศก ไร้โรค ไร้ภัย

๔. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง ขอจงปรากฏเหมือนเป็นเครื่องทรงในพระมหาราชาทั้งหลาย และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ขอจงทรงครองราชย์สมบัติและรักษาประชาราษฎร์โดยธรรม

ฉันทลักษณ์

คำอำนวยพรเจ้าคุณพระสินีนาฏ พิลาสกัลยาณี นี้ เป็นฉันท์ชื่อปัฐยาวัตรฉันท์ จัดเข้าเป็นชุด ๘ พยางค์ นับเป็น ๑ บาท ๔ บาท เป็น ๑ คาถา ในฉันท์นี้มีจำนวน ๙ คาถา จัดพิมพ์ ๒ บาท ใน ๑ บรรทัด ๑ คาถา จึงมี ๒ บรรทัด รวม ๑๘ บรรทัด

สินีนาฏวิลาสกลฺยาณีราชนารีวรทานคาถา
(หนฺท มยํ สินีนาฏวิลาสกลฺยาณีราชนารีวรทานคาถาโย ภณาม เส)

***

ราชนารี สินีนาฏา วชิรา ภตฺติวํสิกา
ทกฺขา วิลาสกลฺยาณี ทสมินฺทมโนรมา
คิลานุปฏฺฐิกายุตฺตา มหาราชาภิปาลิกา
อภิรูปา สุวิกฺกนฺตา อุตฺตานมุขินี พุธา
โยธานมิสฺสรา เสฏฺฐา เวสารชฺชสมายุตา
ปุญฺญาธิการสํยุตฺตา สพฺพากปฺปวิลาสินี
ยโสโภคสมาปนฺนา ทยฺยานมตฺถจารินี
หิตทา ทุกฺขิตานญฺจ เตสญฺจ สุขทายิกา
สมฺพุทฺธมามิกา อคฺคา ปาลิสิกฺขานุกามิกา
ปญฺหานํ ปุจฺฉนตฺถาย เถรานํ สนฺติกํ คตา
คนฺถโสธิกสมฺปตฺตา พุทฺธธมฺมวิจกฺขณา
อิทานิ มงฺคโลกาเส เทมสฺสา วรมตฺถิกา
รตนตฺตยานุภาเวน กตปุญฺญาน เตชสา
ทีฆายุกา พลปฺปตฺตา วณฺณูเปตา สุเขธิตา
นิทฺทุกฺขา โหตุ นิสฺโสกา นิรามยา จ นิพฺภยา
ธมฺมทีโป มหารญฺญํ ปญฺญาย โหตุ ปากโฏ
อปฺปมตฺตา จ ราชาโน ธมฺมาลงฺการลงฺกิตา
รชฺชํ ธมฺเมน กาเรนฺตุ ปชํ รกฺขนฺตุ สพฺพทาติ ฯ

****

โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา
อริยญาณภิกฺขุนา รจิตา อรุณราชวรารามิกภิกฺขูหิ จ กตายํ

สินีนาฏวิลาสกลฺยาณีราชนารีวรทานคาถาวณฺณนา

***

ตตฺถ **ราชนารีติ** ราชสฺส มหาวชิราลงฺกรณสฺส นารี ราชนารี, อนฺเตปุริตฺถี, มเหสี ฯ สา หิ **สินีนาฏาติ** นาเมน ปากฏา, ราชทตฺติเยน โคตฺเตน วํสวชิราภตฺตีติ ปากฏา, เตน วุตฺตํ **วชิราภตฺติวํสิกาติ** ฯ **วิลาสกลฺยาณีติ** จ อิสฺสริเยน ปากฏา, ทยฺยภาสาย วสฺส โพ, พิลาสกลฺยาณีติปิ ปาโจ ฯ **วชิราติ** วชิริตฺถี วชิรูปมา วา ฯ ตตฺถ วชเตว น ปฏิหญฺญเต ยสฺส คมนํ เกนจีติ วชิรํ รตนํ, วช คมเน, รนฺชุทาทีหิ ธทิทฺทกิราติอาทินา ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อิรปจฺจโย ฯ วชิรํ วิยาติ วชิโร มหาวชิราลงฺกรณราชา, ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺญตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน วชิรสทฺทโต อุปมตฺเถ ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, วชิรสฺส มหาวชิราลงฺกรณราชสฺส ภริยา **วชิรา**, ทยฺยิกสฺส ปรมินฺทสฺส มหาวชิราลงฺกรณราชสฺส อิตฺถีติ อตฺโถ, วชิรสทฺทโต อปจฺจตฺทธิเต ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, ถิยํ อา ฯ วชิรํ วิยาติ **วชิรา** วา, วชิรูปมา, วชิรสทฺทโต ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺญตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน อุปมตฺเถ ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, ยถา ตุลา วิยาติ ตุลา, ปริตฺตํ วิยาติ ปริตฺตนฺติ, อยุวณฺณานมมาโย วุทฺธี อุวทฺธี จาติ สทฺทนีติสุตฺเตน อการอิวณฺณุวณฺณานํ อาเอโอวุทฺธิโย โหนฺติ อวุทฺธิโย จ ฯ

ทกฺขาติ ราชุปฏฺฐานาทีสุ เฉกา, อนลสา วา ฯ ลีฬา วิลาโสติ วุจฺจติ, วิลาโส จ โส กลฺยาโณ จาติ **วิลาสกลฺยาโณ**, วิเสสนุตฺตรปโท กมฺมธารโยยํ, วิสาลกลฺยาโณ อสฺสา อตฺถีติ **วิลาสกลฺยาณี**, อากปฺปสมฺปนฺนา, ถิยํ อี ฯ

ทสมินฺทมโนรมาติ ทสมินฺทสฺส จกฺกิวํเส ทยฺยิกสฺส มหาวชิราลงฺกรณมหาราชสฺส มโนรมา มโนหรา ทสฺสนสุขา ฯ ตตฺถ มนํ รมยตีติ มโนรมา, มนาปิยาติ วุตฺตํ โหติ ฯ

คิลานุปฏฺฐิกายุตฺตาติ คิลานุปฏฺฐากสิปฺปปารคู, คิลานํ อุปฏฺฐาตีติ คิลานุปฏฺฐิกา, อุปปุพฺพธา คตินิวตฺติยํ, ณฺวุ, อนกา ยุณฺวูนนฺติ กจฺจายนสุตฺเตน ตสฺส อโก, อิตฺถิยมโต อาปจฺจโยติ กจฺจายนสุตฺเตน ถิยํ อา, เตสุ วุทฺธีติอาทินา กจฺจายนสุตฺเตน อการสฺส อิกาโร ฯ คิลานุปฏฺฐิกาย สิปฺปํ คิลานุปฏฺฐิกํ, ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺญตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน สิปฺปตฺเถ ณปจฺจโย, น วุทฺธิ, คิลานุปฏฺฐิเกน อายุตฺตา คิลานุปฏฺฐิกายุตฺตา ฯ สา หิ มหาวิชฺชายตเน คิลานุปฏฺฐากสิปฺปํ อุคฺคณฺหิตฺวา สิปฺปปารํ คนฺตฺวา นิปฺผตฺตึ ปาปุณิ ฯ ตโต คิลานุปฏฺฐากสิปฺปํ ชานนฺตี ราชกุเล อุปฏฺฐานํ อกาสิ, ตตฺถ จ มหาวชิราลงฺกรณสฺส มหาราชสฺส อุปฏฺฐานํ อกาสิ, เตน วุตฺตํ **มหาราชาภิปาลิกาติ** ฯ ตสฺส ปิยา อโหสิ มนาปา, ตตฺถ รญฺโญ สนฺติกา ฐานนฺตรํ ลภิ ฯ

อภิรูปาติ สุรูปา, อุตฺตมรูปา, อภิรูปวตี ฯ **สุวิกฺกนฺตาติ** สูรา วิกฺกมํ ปรกฺกมํ กตฺวา อนฺตรายิกฏฺฐานํ ปวิสนฺตี ฯ **อุตฺตานมุขินีติ** ยถา เอกจฺจา นิกุชฺชิตมุขินี วิย สมฺปตฺตาย ปริสาย น กิญฺจิ กเถนฺติ, อติทุลฺลภกถา โหนฺติ, น เอวํ. สา ปน สุลภกถา ฯ

พุธาติ อตฺถานตฺเถ ปณฺฑิตา, สา หิ อตฺถานตฺถํ พุธติ ชานาตีติ พุธาติ วุจฺจติ, จูฬธาตุปจฺจยโชติกายํ ปน วุตฺตํ พุชฺฌตีติ พุโธ, โกวิโท ปณฺฑิโต, พุธ อวคมเน, อปจฺจโยติ, ถิยํ อา ฯ

โยธานมิสฺสรา เสฏฺฐาติ โยธานํ ราชปริสชฺชานํ อิสฺสรา อธิปเตยฺยสํวตฺตนิยกมฺมผเลน อีสา เชฏฺฐา, เสฏฺฐา ราชปุริสานํ ปสตฺถตรา ฯ ตตฺถ อิสตีติ อิสฺสรา, อีส อภิภเว อิสฺสริเย วา, กฺวจาทินา อโร ฯ

เวสารชฺชสมายุตาติ วิสารทา ฯ ตตฺถ วิสารทสฺส ภาโว เวสารชฺชํ, เตน สมายุตา สมนฺนาคตา เวสารชฺชสมายุตา ฯ

ปุญฺญาธิการสํยุตฺตาติ ปุญฺญวตี, ปริจฺจาคาทิปุญฺญกรเณน สํยุตฺตา สมฺปนฺนา ฯ ตตฺถ อธิกาโรติ อธิโก อุปกาโร, อุปการกรณํ ฯ อถวา อธิกาโรติ อธิกกาโร, ปริจฺจาโคติ อตฺโถ ฯ ปุญฺญํ จ ตํ อธิกาโร จาติ ปุญฺญาธิกาโร, เตน สํยุตฺตา สมฺปนฺนา ปุญฺญาธิการสํยุตฺตา ฯ

สพฺพากปฺปวิลาสินีติ อตฺถีกปฺปสมฺปนฺนา ฯ สา หิ วิเสสอลงฺการวิภูสิตา อากาเรหิ โสภติ ฯ ตตฺถ อากปฺโป นาม คมนาทิอากาโร, อาการวิเสโส วา, วิลาโส นาม ยถาวุตฺตา ลีฬา ฯ อากปฺโป จ วิลาโส จ อากปฺปวิลาสา, สพฺเพ จ เต อากปฺปวิลาสา จาติ สพฺพากปฺปวิลาสา, เต อสฺสา อตฺถีติ สพฺพากปฺปวิลาสินี, อี, ถิยํ อินี ฯ

ยโสโภคสมาปนฺนาติ ยโส จ โภโค จ ยโสโภคา, เตหิ สมาปนฺนา ฯ ยาทิโส วิสาขาทีนํ ปริวารสงฺขาโต อาคาริยยโส, ตาทิเสเนว ยเสน, ธนธญฺญาทิโก เจว สตฺตวิธอริยธนสงฺขาโต จาติ ทุวิโธ โภโค, เตน สมนฺนาคตาติ อตฺโถ ฯ

ทยฺยานมตฺถจารินีติ ทยฺยานํ ทยฺยรฏฺฐนิวาสีนํ ชนานํ อตฺโถ ทยฺยานมตฺโถ, ตํ จรติ สีเลนาติ ทยฺยานมตฺถจารินี, ณีปจฺจโย, ถิยํ อินี ฯ

หิตทา ทุกฺขิตานญฺจ เตสญฺจ สุขทายิกาติ ยา จ ทุกฺขปฺปตฺตานํ หิตํ เทติ, ยา จ เตสํ สุขํ เทติ ฯ ตตฺถ สุขํ ททาตีติ ทายิกา, ทา ทาเน, ณฺวุ, อกาเทโส, อายาเทโส, อิตฺถิยมโต อาปจฺจโย, เตสุ วุทฺธีติอาทินา อการสฺส อิกาโร.

สมฺพุทฺธมามิกา อคฺคาติ มม ภาโวติ มามิกา, โณ, สกตฺเถ อิโก. มมายตีติ มามิกา, มมธาตุ มานเน เปเม วา, ณฺวุ, อนกา ยุณฺวูนนฺติ กจฺจายนสุตฺเตน ตสฺส อโก, อิตฺถิยมโต อาปจฺจโยติ กจฺจายนสุตฺเตน ถิยํ อา, เตสุ วุทฺธีติอาทินา กจฺจายนสุตฺเตน อการสฺส อิกาโร ฯ สมฺพุทฺธสฺส มามิกา สมฺพุทฺธมามิกา, อคฺคา พุทฺเธ สทฺธาสมฺปนฺนา อุปาสิกา ฯ

ปาลิสิกฺขานุกามิกาติ ปาลิภาสาย สิกฺขา ปาลิสิกฺขา, ตํ อนุกาเมตีติ ปาลิสิกฺขานุกามิกา ฯ ปาลิสิกฺขาสทฺทูปทอนุปุพฺพกมุ กนฺติมฺหิ, ณฺวุปจฺจโย, ตสฺส อนกา ยุณฺวูนนฺติ กจฺจายนสุตฺเตน อโก, อิตฺถิยมโต อาปจฺจโยติ กจฺจายนสุตฺเตน ถิยํ อา, เตสุ วุทฺธีติอาทินา กจฺจายนสุตฺเตน อการสฺส อิกาโร ฯ

ปญฺหานนฺติ สา หิ ราชนารี สินีนาฏา วิลาสกลฺยาณี “กึ, ภนฺเต, กุสลํ, กึ อกุสลํ, กึ สาวชฺชํ, กึ อนวชฺชํ, กึ เสวิตพฺพํ, กึ น เสวิตพฺพํ, กึ เม กรียมานํ ทีฆรตฺตํ อหิตาย ทุกฺขาย อสฺส, กึ วา ปน เม กรียมานํ ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย อสฺสาติ ปญฺเห ปุจฺฉิตุํ สงฺฆราชาสกลมหาสงฺฆปริณายกอมฺพร-มหาเถราทีนํ เถรานํ สนฺติกํ คตา มหาวิหารํ ปวิฏฺฐา ฯ

คนฺถโสธิกสมฺปตฺตาติ คนฺถํ โสธาเปติ อกฺขรํ วิจาเรติ สํสนเทตีติ คนฺถโสธิโก, คนฺถสทฺทูปท-สุธ สุทฺธิยํ, ณฺวุ, ตสฺส อโก, เตสุ วุทฺธีติอาทินา กจฺจายนสุตฺเตน อการสฺส อิกาโร, ตสฺส กมฺมํ คนฺถโสธิกํ, ณ ราคา เตน รตฺตํ ตสฺเสทมญฺญตฺเถสุ จาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน กมฺมตฺเถ ณปจฺจโย, คนฺถโสธิกํ สมฺปตฺตา คนฺถโสธิกสมฺปตฺตา, อุทิสสิริวณฺณุปาสกาทีนํ คนฺถิกาจริยานํ อุปนายิกา ฯ วรทสฺสี ปน โมลีโลกฺยารามนิวาสี ธมฺมราชานุวตฺตมหาเถโร สพฺเพสํ นายโก ฯ เต กิร คนฺถิกาจริยา สทฺธาสมฺปุณฺณา วิริยสมฺปนฺนา จ กุลปุตฺตานํ ปาลิสิกฺขาภิวฑฺฒนมากงฺขมานา ปาลิอตฺถกถาทีสุ คณฺฐิปเท วิจินิตฺวา ปณฺณานิ อาโรเปสุํ ยานิ ติปิฏกปาลิเถรวาทวจนานุกฺกโมติ วุจฺจนฺติ ยานิ จ ปรินิฏฺฐิตานิ มหาวชิราลงฺกรณทยฺยิกราเชนาปิ มุทฺทาปิตานิ โหนฺติ ฯ

พุทฺธธมฺมวิจกฺขณาติ พุทฺธวจนสฺส วิจกฺขณา โกสลา โกวิทา ฯ สา หิ ปณฺฑิตา สทฺธาสมฺปนฺนา เถรานํ สนฺติกา พุทฺธวจนํ อุคฺคณฺหิตฺวา ตํ อญฺเญสํปิ เทเสติ ฯ

อิทานิ มงฺคโลกาเสติ อิทานิ ราชนาริยา สินีนาฏาย นาม วิลาสกลฺยาณิยา ชาตทิวสโต ปฏฺฐาย อฏฺฐตฺตึสมวสฺสสมฺมเต มกราคมมาสสฺส ฉพฺพีสติมทิเน มงฺคโลกาเส สมฺปตฺเต ฯ

เทมสฺสา วรมตฺถิกาติ มยํ ตสฺสา ราชนาริยา สินีนาฏาย วิลาสกลฺยาณิยา หิตสุเขหิ อตฺถิกา วรํ ททาม ฯ ตตฺถ วริยเต วริตพฺโพติ วโร, วร ยาจิจฺฉาภตฺยํ, อปจฺจโย ฯ อตฺโถ เตสํ อตฺถีติ อตฺถิกา, อตฺถสทฺทโต อสฺสตฺถิตทฺธิเต อิโก, โยวิภตฺติ, ปุถุวจนํ, มยนฺติ ปทสฺส วิเสสนิทํ ฯ

รตนตฺตยานุภาเวนาติ พุทฺธาทีนํ รตนานํ ติณฺณํ อานุภาเวน ฯ ปฐยาวตฺตสฺส คาถาปาโท นวกฺขริโก โปราณเกหิ รจิโตยํ ฯ ตตฺถ ตโย อํสา โกฏฺฐาสา อวยวา อสฺสาติ ตยํ, ติสทฺทโต อยปจฺจโย, เอวํ ทฺวยํ, อุภยํ ฯ วุตฺตญฺหิ อุโภ อํสา โกฏฺฐาสา อวยวา อสฺสาติ อุภยํ, อยูภทฺวิตีหํเสติ โมคฺคลฺลานสุตฺเตน อุภโต อโยติ ฯ ตยสทฺโท ติสมุทายวาจโก ฯ รตนานํ ตยํ รตนตฺตยํ, ปร เทฺวภาโว ฐาเนติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน ตสทิสเทฺวภาโว, รตนตฺตยสฺส อานุภาโว รตนตฺตยานุภาโว, เตน ฯ

กตปุญฺญาน เตชสาติ อมฺเหหิ ทยฺยิเกหิ เจว ตาย จ ราชนาริยา สินีนาฏาย วิลาสกลฺยาณิยา กตานํ ปุญฺญานํ เตเชน ฯ ตตฺถ เตชสาติ เตเชน ฯ มโนคณาทิโต สฺมึนานมิอาติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน มโนคณาทิโต นาวิภตฺติยา อาการเทโส, ส สเร วาคโมติ ปทรูปสิทฺธิสุตฺเตน มโนคณาทีหิ สเร ปเร สาคโม โหติ จ, เตชสา ฯ กตปุญฺญานเตชสาติปิ ปาโฐ ยุชฺชติ ฯ

ทีฆายุกาติ ทีฆายุกภาเวน อายุวตี ฯ **พลปฺปตฺตาติ** พลํ ปตฺตา, พลวตี ฯ **วณฺณูเปตาติ** วณฺณํ อุเปตา, วณฺณสทฺโท ปนายํ กิตฺติฉวิวาจโก, กิตฺติวณฺณวตี วา ฉวิวณฺณวตี วา ฯ **สุเขธิตาติ** สุเขน

เอริตา, สุขินี ฯ **นิทฺทุกฺขาติ** กายิกเจตสิกทุกฺขวิรหิตา ฯ **นิสฺโสกาติ** โสจนวิรหิตา ฯ **นิรามยาติ** ปเนตฺถ ฯ อมติ รุชฺชติ, อมติ วา ปีเฬตีติ อามโย, โรโค, นตฺถิ อามโย ยสฺสา สา นิรามยา อโรคา ฯ **นิพฺภยาติ** ภยวิรหิตา, ภยสฺส รหิตตฺตา อกุโตภยา ฯ สา หิ ทีฆายุกา โหตุ พลปฺปตฺตา วณฺณูเปตา สุเขธิตา นิทฺทุกฺขา นิสฺโสกา นิรามยา นิพฺภยา จาติ สมฺพนฺโธ ฯ

ธมฺมทีโปติ ธมฺโม เอว ทีโป ฯ โส ทยฺยิกราชาทีนํ มหาราชานํ ปญฺญาย ปากโฏ โหตุ, ปญฺญายตุ, โชเตตุ ฯ พุทฺธวจนํ อิธาธิปฺเปตํ ฯ

อปฺปมตฺตา จ ราชาโนติ ทยฺยิกราชาทโย ราชาโน อนุตฺตมโส อนุยนฺตาปิ อปฺปมตฺตา อปฺปมาทธมฺเม ปติฏฺฐิตา ฯ ตตฺถ อปฺปมาโท นาม สกฺกจฺจกิริยตา สาตจฺจกิริยตา อฏฺฐิตกิริยตา อโนลีนวุตฺติตา อนิกฺขิตฺตฉนฺทตา อนิกฺขิตฺตธุรตา อาเสวนา ภาวนา พหุลีกมฺมํ, ตสฺมึ ปติฏฺฐิตา ราชาโน ฯ จสทฺโท สมฺปิณฺฑนตฺโถ เตสํ ขตฺติยานํ อนุโตชเน อนุยนฺเต จ สมฺปิณฺเฑติ ฯ

ธมฺมาลงฺการลงฺกิตาติ ธมฺมาลงฺกาเรน ทสกุสลกมฺมปถธมฺเมน อลงฺกิตา วิภูสิตา ฯ ตตฺถ อลงฺกาโรติ ปิฬนฺธโน. อลํ วิภูสํ ตํ สมงฺคีปุคฺคลํ กโรติ อเนนาติ อลงฺกาโร, ธมฺโม เอว อลงฺกาโร ธมฺมาลงฺกาโร, เตน อลงฺกิตา ฯ

รชฺชํ ธมฺเมน กาเรนฺตูติ สพฺพทา ทสวิธราชธมฺเมน รชฺชํ ทยฺยรฏฺฐํ กาเรนฺตุ ปชญฺจ ทยฺยิกชนนิกายํ รกฺขนฺตูติ อตฺโถ ฯ

อยญฺหิ ทยฺยรฏฺเฐ อรุณราชวรารามิกปมุเขน ราชทตฺติยนามวิสฺสุเตน พฺรหฺมวชิรเมธินา โกวิทมหาเถเรน ปุน วิโสธิตา, มยา อริยญาณภิกฺขุนา อายสฺมโต ญาณเวสกวนวาสิโน พุทฺธโฆสาจริยสฺส ปยุตฺตมหาเถรสฺส สทฺธิวิหาริเกน รจิตา, อรุณราชวราราเม ภิกฺขูหิ จ กตา ฯ

ราชนาริยา สินีนาฏาย นาม วิลาสกลฺยาณิยา ชาตทิวสสทิเส พุทฺธปรินิพฺพานโต ปฏฺฐาย ปญฺจสตาธิกเทฺวสํวจฺฉรสหสฺสานมุปริ ฉสฏฺฐิเม สํวจฺฉเร มกราคมมาสสฺส ฉพฺพีสติมทิเน มหาวชิราลงฺกรณทสมินฺทราชา ตสฺสา โสตฺถิภาวํ อากงฺขมาโน มยา อริยญาณภิกฺขุนา สทฺธึ อมฺพรมหาเถรสงฺฆราชาปมุขํ ทสวคฺคิกภิกฺขุสงฺฆํ นิมนฺเตตฺวา อมฺพรสถานราชมณฺฑิเร อิมา คาถาโย สปริตฺตา ภณาเปสิ ฯ

กำหนดการ
พิธีบำเพ็ญกุศลอายุวัฒนมงคล
๘๐ ปี
พระพรหมวัชรเมธี
(สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙)

เจ้าคณะภาค ๙ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

วันที่ ๕ - ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ณ วัดอรุณราชวราราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

วันอังคาร ที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๑๔.๐๐ น.	- พิธีบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานอุทิศถวายบูรพาจารย์ ประธานในพิธีเดินทางถึงพระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย จุดธูปเทียนบูชาที่เครื่องทองน้อย ศาสนพิธีกรอาราธนาศีล พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดมาติกา บังสุกุล ประธานในพิธีทอดผ้าบังสุกุล พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ทั้งนั้นอนุโมทนา พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐๐ รูป รับทักษิณานุปทาน
เวลา ๑๖.๐๐ น.	- พิธีเจริญพระพุทธมนต์นพเคราะห์อายุวัฒนมงคล ๘๐ ปี พระพรหมวัชรเมธี (สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙) ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ศาสนพิธีกร อาราธนาศีล และอาราธนาพระปริตร จุดธูปเทียนบูชาเทวดานพเคราะห์ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์เจริญพระพุทธมนต์ ถวายไทยธรรมแด่พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ทั้งนั้นอนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

กำหนดการ
พิธีบำเพ็ญกุศลอายุวัฒนมงคล
๘๐ ปี
พระพรหมวัชรเมธี

(สมเกียรติ โกวิโท ป.ธ.๙)

เจ้าคณะภาค ๙ เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม

วันที่ ๕ - ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ณ วัดอรุณราชวราราม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

วันพุธ ที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

เวลา ๐๖.๐๐ น.	- พิธีทำบุญตักบาตร พระภิกษุ สามเณรภายในพระอาราม จำนวน ๑๒๑ รูป บริเวณหอสมุดสมเด็จฯ วัดอรุณราชวราราม
เวลา ๑๐.๐๐ น.	- พิธีเจริญพระพุทธมนต์อายุวัฒนมงคล ๘๐ ปี ศาสนพิธีกรอาราธนาศีล พิธีถวายน้ำสรง ผ้าไตร และเครื่องสักการะ ศาสนพิธีกรอาราธนาพระปริตร พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์ ถวายไทยธรรมแด่พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ทั้งนั้นอนุโมทนา
เวลา ๑๑.๐๐ น.	- ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสามเณรทั้งพระอาราม

หมายเหตุ: กำหนดการนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

พิธีกร: พระมหานพพร อริยญาโณ ป.ธ.๙, พล.อ.ต.สุรินทร์ คุ้มจั่น, ร.อ.สุรเชษฐ์ โภคาศรี

ติดต่อสอบถาม: พระวชิรรัตนาภรณ์ ดร. โทร. ๐๘๕ ๕๖๙ ๑๖๑๖
พระมหานพพร อริยญาโณ ป.ธ.๙ โทร. ๐๘๕ ๑๓๙ ๙๓๓๒

น้อมดวงจิตมุทิตาสักการะ
อายุวัฒนมงคลกุศลศรี
"พระพรหมวัชรเมธี"
๘๐ ปี ดำรงศาสน์ประกาศธรรม ฯ